

Q&A Wet vereenvoudiging beslagvrije voet

Februari 2023

VNG Realisatie

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag

November 2022

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Inhoud

Algemeen	2
Het proces	4
De berekening van de beslagvrije voet	11
De coördinerend deurwaarder.....	21
De positie van de inwoner	26
Het applicatielandschap	29
De gemeente in de rol van derde-beslagene.....	31

Algemeen

1.1 Wat is de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet?

De Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (hierna Wvbbv) wijzigt artikelen in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Invorderingswet 1990 en enkele andere wetten die betrekking hebben op het vaststellen van de beslagvrije voet. De wijziging beoogt een transparante en eenvoudig te controleren norm voor de berekening en vaststelling van de beslagvrije voet. De wet streeft naar transparantie voor zowel inwoners als schuldeisers.

De kern van de wet bestaat uit een vereenvoudigd model om de beslagvrije voet te berekenen, waarbij voor zover mogelijk gegevens uit de UWV Polisadministratie en de BRP door de beslagleggende partij worden gebruikt en dus niet meer – zoals in het huidige stelsel – hoeven te worden opgevraagd bij de inwoner.

Daarnaast worden wijzigingen in het proces van beslaglegging aangebracht door de introductie van de rol van coördinerend deurwaarder en het toepassen van een vaste beslagvolgorde. Ook wordt de afloscapaciteit van de inwoner gewijzigd naar ten minste 5% van de geldende bijstandsnorm.

1.2 Waarom is de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet ingevoerd?

De wijziging is noodzakelijk omdat de beslagvrije voet onder de huidige wetgeving vaak te laag wordt vastgesteld. Het goed kunnen berekenen van de beslagvrije voet is erg afhankelijk van het veelvoud aan informatie die door de inwoner zelf moet worden aangeleverd. Bij het ontbreken van informatie kan de beslagvrije voet niet (goed) worden berekend. Een te lage beslagvrije voet heeft grote gevolgen omdat de inwoner in dat geval niet meer in de basale kosten van levensonderhoud kan voorzien. Dit heeft een groot schulden ophogend effect.

1.3 Wanneer is de Wet van toepassing?

De wet is van toepassing wanneer er executoriaal beslag wordt gelegd op een vordering tot periodieke betaling, zoals loon of een uitkering. Gemeenten kunnen in bij wet geregelde gevallen zonder tussenkomst van een rechter een dwangbevel opstellen die als executoriale titel geldt. Een dergelijk dwangbevel wordt overeenkomstig het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ten uitvoer gelegd. De wet is daarnaast van toepassing op overheidsvorderingen, zoals bijvoorbeeld van de belastingdienst. De overheidsvordering staat inmiddels ook vermeld op het overzicht van de beslagvrije voet (voorheen Overzicht van de beslagvrije voet) en het Burgerportaal. Met de wet worden ook andere vormen van incasso en invorderingsregimes geraakt. Een bestuursorgaan dat besluit tot verrekening op basis van artikel 4:93 van de Algemene wet bestuursrecht, moet zich eveneens houden aan de hier beschreven regels met betrekking tot de vaststelling van de beslagvrije voet.

1.4 Wanneer is de Wet in werking getreden?

Per 1 januari 2021 is de wet in werking getreden.

Per 1 januari 2022 zijn in de Verzamelwet SZW 2022 een aantal wijzigingen doorgevoerd. U vindt deze wijzigingen in onze [factsheet 1-1-2022](#).

1.5 Welke andere wetgeving houdt direct verband met de Wet?

1. Besluit beslagvrije voet;
2. Regeling beslagvrije voet;

1.6 Is het nodig om de gemeentelijke verordening en beleidsregels aan te passen?

In de [impactanalyse](#) over de Wvbbv staat aangegeven dat de verordening gemeentelijke belastingen en de gemeentelijke beleidsregels terugvordering en verhaal mogelijk aangepast moeten worden. De model-belastingverordeningen van de VNG bevatten geen bepalingen over de beslagvrije voet. Dit betekent dat wanneer de gemeente de modelverordening één op één heeft overgenomen, deze niet hoeft te worden gewijzigd. De gemeentelijke beleidsregels zijn afgeleid van de beleidsregels van het Rijk, zoals opgenomen in de Leidraad Invordering 2008. Het ministerie van Financiën heeft laten weten dat zij de Leidraad Invordering 2008 pas wijzigen wanneer de wet in werking treedt. VNG volgt de lijn van het ministerie en wacht met het aanpassen van de gemeentelijke leidraad. Gemeenten doen er dan ook goed aan om te controleren of er lokaal is afgeweken van de modelverordening en de gemeentelijke beleidsregels en zo ja, in hoeverre het lokaal beleid overeenstemt met de Wvbbv.

1.7 Moet ik een DPIA uitvoeren voor de Wvbbv? Zo ja zijn hier voorbeelden van?

De VNG heeft een [algemene effectbeoordeling](#) gepubliceerd. Gemeenten dienen vervolgens te toetsen of de eigen werkwijze erg afwijkt van hetgeen in de algemene effectbeoordeling wordt gesteld. In gevallen zal dit betekenen dat gemeenten zelf een (aanvullende) DPIA dienen uit te voeren.

1.8 Waar kan ik meer informatie vinden over de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet?

Om gemeenten te ondersteunen bij de voorbereidingen voor de implementatie van de [Wvbbv](#) heeft de VNG verschillende documenten opgesteld die voortdurend worden bijgewerkt. Deze zijn te raadplegen op onze [website](#).

Hier vindt u onder andere:

- [Factsheet Wvbbv](#) vanaf 01-01-2022
- [Impactanalyse](#)
- [Effectbeoordeling](#)
- [Ondersteuningsproducten over het coördinerend deurwaarderschap](#)
- [Formats voor communicatie](#)
- [Een procesplaat voor invordering en communicatie](#)
- [Informatie over de rekentool en BVV-berekening](#)
- [Informatie over het gemeenteportaal](#)
- [Issue vakantietoeslag](#)
- In de [handreiking rekentool BVV voor schuldhulpverleners](#) is meer informatie te vinden voor schuldhulpverleners.

Op [deze pagina](#) vindt u specifieke informatie voor leveranciers.

Het proces

2.1 Wat verandert er in het proces van beslagleggen?

Wanneer de gemeente overgaat tot loonvordering, loonbeslag of verrekening op grond van artikel 60 PW, dient de beslagvrije voet gerespecteerd te worden. Dit betekent dat de gemeente in die gevallen:

1. De beslagvrije voet dient vast te stellen met behulp van de generieke rekentool;
2. De beslagvolgorderegeling in acht dient te nemen;
3. De inwoner moet informeren over de toepasselijke beslagvrije voet, de gegevens waarop deze is gebaseerd en hoe deze is berekend plus de inwoner de mogelijkheid moet bieden om op basis van aan te leveren (aanvullende of afwijkende) informatie de beslagvrije voet hoger vast te stellen;
4. De beslagvrije voet periodiek (tenminste jaarlijks) opnieuw moet vaststellen, tenzij de beslagvrije voet is vastgesteld als een percentage. In dat geval 'veert' de beslagvrije voet automatisch mee en is jaarlijkse herberekening niet nodig.

2.2 Op welk moment in het proces bevaag ik de rekentool voor de berekening van de beslagvrije voet?

Het idee achter de vereenvoudiging van de beslagvrije voet is dat er zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van reeds bekende informatie en dat de inwoner en inhoudingsplichtige minder worden bevaagd. In principe mag de rekentool bevaagd worden vanaf het moment dat er een executoriale titel (dus dwangbevel) is. Bij executoriaal beslag heeft de deurwaarder een vonnis van de rechtbank zodat beslag gelegd kan worden. In het geval van executoriaal beslag wordt de beslaglegging daadwerkelijk uitgevoerd. De deurwaarder berekent daarvoor de beslagvrije voet middels de rekentool. De rekentool levert informatie over de inkomstenverhoudingen uit de Polisadministratie (voorheen informatie inhoudingsplichtige) én – indien van toepassing - informatie uit de BRP (voorheen informatie inwoner) op basis waarvan de beslagvrije voet wordt berekend.

De rekentool is niet bedoeld om een opportuniteitstoets mee uit te voeren. Deze wens zal meegenomen worden in de aangekondigde Wet Stroomlijning Keten Derdenbeslag (in vervolg: Wskd). De rekentool mag wel worden bevaagd wanneer er sprake is van verrekening.

2.3 Hoe ziet het proces eruit?

Vanuit de rol van de gemeente als beslagleggende partij, zal het proces voor de beslagvrije voet er als volgt uit komen te zien:

1. Aanmaning na ontbreken betalen van de vordering;
2. Dwangbevel wanneer na verstrijken termijn nog niet betaald is;

Overgang tot dwanginvordering:

1. Bevragen rekentool voor het berekenen van de beslagvrije voet;
2. Melding loonbeslag aan inhoudingsplichtige met een kennisgeving van de (voorlopig vastgestelde) beslagvrije voet;
3. Informeren inwoner middels Het overzicht van de beslagvrije voet, inclusief de [begeleidende brief](#).
4. Inwoner heeft 4 weken de tijd om de beslagvrije voet te controleren en te reageren wanneer die niet juist is.

Wanneer de gemeente als enige beslag legt op een inkomensbestanddeel dan is de gemeente degene die de beslagvrije voet vaststelt. Bij samenloop van beslagen is het de coördinerend

deurwaarder (hierna CDW) - in sommige gevallen is dat de gemeente - die de beslagvrije voet vaststelt. Meer informatie over het proces van invordering en communicatie vindt u [hier](#).

2.4 Welke taken heeft iedere beslaglegger?

Iedere beslaglegger die beslag legt, is gehouden - uiterlijk bij de overbetekening van het beslag - de inwoner te informeren over de door hem vastgestelde beslagvrije voet, alsmede de gegevens op basis waarvan hij tot deze beslagvrije voet is gekomen. Ditzelfde geldt indien de beslagvrije voet opnieuw wordt vastgesteld op basis van een herberekening. Concreet houdt dit in dat de beslaglegger bij de inwoner aangeeft:

- welke levenssituatie volgens hem van toepassing is en waarop hij dit baseert;
- wat op basis van de Polisadministratie de vastgestelde hoogte van het belastbaar inkomen is;
- wat het eventueel in mindering gebrachte netto-inkomen van de schuldenaar en/of van diens partner is.

2.5 Wat communiceer ik als beslaglegger aan de derde over de BVV?

De beslagvrije voet is het totaalbedrag dat de inwoner mag overhouden van alle inkomsten bij elkaar. Om loonbeslag te leggen bepalen beslagleggers in de rekentool het beslagobject (obv de volgorde-regeling); het inkomen waarop zij beslag leggen. Op basis daarvan bepalen zij in de rekentool de (toegepaste) BVV voor dat specifieke inkomen/beslagobject: het bedrag dat de inwoner van dat inkomen overhoudt. De derde draagt zorg voor de afdracht van dat inkomen en heeft dus die (toegepaste) BVV nodig voor het inkomen dat hij uitbetaalt. De BVV over alle inkomens heen is niet nodig om de afdracht uit te voeren en wordt niet gecommuniceerd aan de derde.

Voorbeeld:

Een inwoner ontvangt van drie instanties een inkomen. Van A € 1100,00 netto, van B € 620,00 en van C € 50,00. De BVV is € 1267,00 is en het inkomen van instantie A is het beslagobject. De inwoner houdt van instantie A nog een inkomen van € 597,00 over.

De inwoner ontvangt het Overzicht van de beslagvrije voet. Omdat de inwoner meerdere inkomsten heeft staat daarop wat hij totaal aan inkomen overhoudt en wat hij specifiek nog ontvangt van het inkomen waarop beslag gelegd wordt.

Instantie A heeft de specifieke (toegepaste) BVV voor dat inkomen nodig om zorg te dragen voor de juiste afdracht. In dit geval is dat 597,-. Instantie A draagt daarom al het inkomen boven de 597,- af aan de beslaglegger.

NB: Indien een BVV van 1267,- zou worden gecommuniceerd aan de derde, dan kan de derde niet bepalen welke bedrag er afgedragen dient te worden. De derde zal veelal aangeven dat de BVV hoger is dan het inkomen en er geen afdracht mogelijk is.

2.6 Welke taken heeft de inwoner na ontvangst van de mededeling van de beslagvrije voet?

De inwoner heeft vier weken de tijd om de beslaglegger op eventuele onjuistheden in de door hem gehanteerde gegevens te wijzen. De inwoner heeft in beginsel dus een controlerende taak in plaats van een informatieverstrekende taak. De inwoner mag uiteraard ook na vier weken reageren. In dat geval wordt de BVV niet met terugwerkende kracht aangepast, maar vanaf het moment van de melding.

2.7 Welke taken heeft de inhoudingsplichtige?

De inhoudingsplichtige blijft verplicht elke beslaglegger desgevraagd in te lichten omtrent andere beslagen, de namen en gekozen woonplaatsen van de andere beslagleggers en het beloop van hun vorderingen.

2.8 Wat houdt de vaste beslagvolgorde in?

De wetgever heeft een beslagvolgorde geïntroduceerd om beslag op periodiek inkomen zo veel mogelijk te centraliseren bij één inkomensbron. De beslagvolgorde ziet er als volgt uit:

1. Uitkeringen op grond van de Participatiewet;
2. Uitkeringen op grond van overige socialezekerheidswetten, kinderbijslag uitgezonderd;
3. Uitkeringen of buitengewone pensioenen op grond van een wettelijke regeling voor oorlogsgetroffenen;
4. Bezoldiging als bedoeld in artikel 115 van de Ambtenarenwet;
5. Loon;
6. Uitkeringen uit levens-, invaliditeits-, ongevallen- of ziekengelduitkering;
7. Pensioen en lijfrente;
8. Inkomensbelasting uit een voorlopige teruggaaf;
9. Uitkeringen tot levensonderhoud krachtens boek 1 BW;
10. Een tegemoetkoming als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel h, van de Awir (kinderopvangtoeslag uitgezonderd).

De beslagvolgorde is niet absoluut. Er zijn uitzonderingen mogelijk, bijvoorbeeld wanneer de gehele vordering voldaan wordt door een enkel beslag onder één derde die lager in de rang is opgenomen. Daarnaast mogen sommige partijen beslag leggen op de toeslagen en vallen deze buiten de volgorderegeling. Zo mag de deurwaarder alleen namens de verhuurder beslag leggen op huurtoeslag en ook alleen namens de zorgverzekeraar beslag leggen op de zorgtoeslag. Mochten er meerdere inkomens op dezelfde plaats in de lijst staan (bijv. meerdere lonen) dan wordt het grootste inkomen gekozen. En als een inkomen niet in deze lijst voorkomt, dan komt deze onderaan de lijst te staan.

2.9 Wat valt er niet onder het beslag?

In principe valt al het periodieke inkomen onder het beslag, tenzij dit bij wet anders geregeld is. Zo geldt bijvoorbeeld voor vormen van bijzondere bijstand, studiefinanciering, extra verhogingen of tegemoetkomingen wegens hulpbehoefendheid, overlijdensuitkeringen, tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkost een beslagverbod. Daarnaast geldt bijvoorbeeld voor toeslagen dat alleen bepaalde partijen hier beslag op mogen leggen. Zo kan alleen de (huidige) verhuurder beslag leggen op huurtoeslag.

2.10 Er zijn meerdere inkomensverhoudingen uit loon, leg ik dan bij al die werkgevers beslag?

Nee dit is in de meeste gevallen niet nodig. De beslagvolgorde en de beschikbare afloscapaciteit is leidend. Er dient in de eerste plaats rekening gehouden te worden met de beslagvolgorde, zoals genoemd in artikel 475c, eerste lid, Rv. Gemeenten kunnen alleen afwijken van deze volgorde wanneer de in de volgorde eerstgenoemde inkomstenbron onvoldoende is om de gehele afloscapaciteit uit te nutten, terwijl een lager in de volgorde staande inkomstenbron die mogelijkheid wel biedt. In dat geval kan de beslagleggende partij ervoor kiezen om - in afwijking van de volgorderegeling - beslag te leggen op de inkomstenbron die lager in rang staat maar waarbij wel de gehele afloscapaciteit wordt uitgenut.

Wanneer een inwoner meerdere inkomensverhoudingen uit loon heeft, zorgt een stap in de berekening naar toegepaste BVV ervoor dat het niet nodig is om op meerdere inkomens afzonderlijk beslag te leggen: Dit betreft stap 7: Corrigeren i.v.m. andere inkomsten: Indien de inwoner nog andere inkomsten heeft dan de inkomensverhouding waarop nu beslag wordt gelegd, wordt de BVV hiermee verlaagd. Zo wordt voorkomen dat de beslaglegger op alle inkomens afzonderlijk beslag moet leggen.

2.11 Op welke wijze wordt de beslagvrije voet vastgesteld?

Met de Wvbbv verandert de wijze waarop de beslagvrije voet moet worden bepaald. Dit heeft in het bijzonder gevolgen voor de rol van beslagleggende partij. Bij het vaststellen van de beslagvrije voet moet de beslagleggende partij gebruik maken van een rekentool zodat de berekening van de beslagvrije voet op een uniforme wijze wordt gedaan. Deze rekentool maakt gebruik van gegevens uit de BRP en Polisadministratie en past de rekenregels toe.

De beslagleggende partij hoeft de gegevens voor de beslagvrije voet niet meer zelf te verzamelen (op te vragen bij inwoner en inhoudingsplichtige) en hoeft de beslagvrije voet niet meer zelf te berekenen. De beslagleggende partij kan de beslagvrije voet ophalen via zijn huidige applicatie (indien men de system-to-system oplossing gebruikt) of door in te loggen op een generiek webportaal.

2.12 Op welke wijze wordt de inwoner geïnformeerd?

De rol van de inwoner is veranderd: van een informerende inwoner naar een controlerende inwoner. De inwoner moet worden geïnformeerd over de toepasselijke beslagvrije voet, de gegevens waarop deze is gebaseerd en hoe deze is berekend. Ook dient de inwoner de mogelijkheid te krijgen om op basis van aan te leveren aanvullende en/of actuelere informatie de beslagvrije voet hoger vast te stellen.

Alle partijen moeten de beslagvrije voet op uniforme wijze communiceren aan de inwoner. Daarom is in een ministeriële regeling bepaald hoe de mededeling aan de inwoner eruit moet zien.

Vervolgens is een Overzicht van de beslagvrije voet opgesteld die u dient te gebruiken. Het Overzicht van de beslagvrije voet moet worden toegelicht met een begeleidende brief. De VNG heeft een format ontwikkeld voor deze [brief](#). De brief is opgesteld in B1 taalniveau en aangevuld met een tekening over de opbouw van de beslagvrije voet.

2.13 Hoe wordt de BVV gecommuniceerd aan inwoners met een bijstandsuitkering sinds de verzamelwet inging op 1-1-2022?

In de verzamelwet is geregeld dat de BVV als percentage gecommuniceerd wordt als er beslag gelegd wordt op een bijstandsuitkering (specifiek: als een uitkering op grond van de Pw (en dus ook de BBZ) IOAW of OAZ het beslagobject is). Op het Overzicht van de beslagvrije voet staat in die gevallen dus geen bedrag, maar wordt vermeld dat de beslagvrije voet 95% van de (bijstands)norm bedraagt en dat de rest (5%) naar de beslaglegger gaat.

Hier zijn enkele uitzonderingen op:

- Als de inwoner in een inrichting verblijft.
In deze situaties wordt de BVV namelijk op een andere manier berekend: de beslagvrije voet voor deze personen is de prijs die verschuldigd is voor verzorging dan wel verpleging, verhoogd met tweederde van de bijstandsnorm, genoemd in artikel 23, eerste lid, Participatiewet en het bedrag, genoemd in artikel 23, tweede lid, Participatiewet.

- Als er een handmatige aanpassing van de BVV nodig is.

Dit is het geval als een hardheidsclausule is toegekend of als er sprake is van een lopend beslag of verrekening op een ander inkomen. In deze situaties is het wenselijk om de BVV als bedrag te communiceren. Daarvoor vraagt de beslaglegger de bijstandsnorm inclusief (reservering) vakantiegeld op bij de inwoner en wordt 95% van die bijstandsnorm inclusief VT gebruikt als uitgangspunt. De rekentool wordt niet geraadpleegd.

2.14 Wanneer wordt de inwoner geïnformeerd?

De beslagvrije voet wordt via het Overzicht van de beslagvrije voet schriftelijk meegedeeld aan de inwoner, uiterlijk ten tijde van het betekenen van het beslagexploot. De beslaglegger communiceert de beslagvrije voet onder het voorbehoud dat er nog geen eerder beslag ligt en onder het voorbehoud dat de gebruikte gegevens voor de berekening correct zijn. Het ligt immers voor de hand dat een eerdere beslaglegger in veel gevallen de CDW zal zijn en dus de beslagvrije voet heeft vastgesteld. Indien er door meerdere beslagleggers beslag is gelegd op een inkomensbron zal één van de beslagleggers een coördinerende rol vervullen: het coördinerend deurwaarderschap. Deze CDW stelt de definitieve beslagvrije voet vast.

2.15 Mag ik de BVV al aan de inwoner communiceren als het beslag nog niet betekend is?

Ja, artikel 475i Rv geeft aan dat de executant binnen 8 dagen na het leggen van het beslag het beslagexploot moet betekenen en dat de BVV uiterlijk bij het betekenen van het beslagexploot schriftelijk wordt medegedeeld aan de inwoner.

2.16 Moet de gemeente als beslagleggende partij door de komst van de coördinerend deurwaarder andere beslagleggers nu nog op de hoogte brengen van het beslag?

Ja. Op grond van artikel 478, zesde lid, Rv zijn beslagleggende partijen verplicht de andere beslagleggers, zodra dit mogelijk is, van het door hem gelegde beslag op de hoogte te brengen. De introductie van het coördinerend deurwaarderschap verandert dus niets aan het feit dat deurwaarders van elkaars beslag op de hoogte gesteld moeten worden.

De afspraken over communicatie zijn vastgesteld in het [afsprakenkader](#). Wanneer bekend is dat er sprake is van samenloop van beslag (op basis van de derde-verklaring) vervult een van de beslagleggende partijen het coördinerend deurwaarderschap. De CDW stelt de derde en de inwoner op de hoogte van het feit dat hij de CDW is.

De gemeente kan - indien dit niet bekend is - de CDW achterhalen via de derde. Hierna kan de gemeente haar vordering indienen bij de CDW voor verdeling. Dit is alleen zinvol wanneer de CDW ook verdeelt. Ook hier zijn de afspraken voor vastgelegd in het [afsprakenkader](#).

NB: De komst van het uitgebreide beslagregister ([Wskd](#)) zal vermoedelijk wel een positieve verandering teweegbrengen en deze administratieve lasten verminderen.

2.17 Kan de gemeente ervanuit gaan dat de beslagvrije voet met de nieuwe wet altijd juist wordt vastgesteld?

De beslagvrije voet wordt berekend aan de hand van de gegevens in de UWV Polisadministratie en de BRP. Het kan zijn dat de Polisadministratie niet actueel genoeg is of dat inkomensstromen niet zichtbaar zijn via de Polisadministratie (bijvoorbeeld bij zelfstandigen). In dat geval zal de inwoner zelf de meest actuele gegevens moeten aandragen om de voorlopig vastgestelde beslagvrije voet te laten wijzigen. Daarnaast houdt de berekening geen rekening met verrekening of beslag (op andere inkomensbronnen) omdat dit niet uit de bronnen kan worden afgeleid. Deze typen verrekeningen en beslagen hebben echter wel invloed op de afloscapaciteit van de inwoner.

Gegevens over verrekening of beslag op een ander inkomensdeel zullen dus ook vanuit de controlerende inwoner moeten worden aangedragen.

2.18 Wat is er mogelijk wanneer de gemeente als derdebeslagene twijfelt aan de juistheid van de vastgestelde beslagvrije voet?

Wanneer de gemeente twijfelt aan de juistheid van de beslagvrije voet die de beslaglegger heeft vastgesteld, dan mag de gemeente de rekentool niet bevragen om de beslagvrije voet te controleren. De gemeente heeft hier namelijk (als derde) geen grondslag voor. Alleen beslagleggende partijen, die beschikken over een executoriale titel, mogen de rekentool bevragen en de beslagvrije voet vaststellen.

De rekentool berekent de beslagvrije voet met gegevens uit de UWV Polisadministratie en de BRP. Het kan gebeuren dat de beslagvrije voet, die de rekentool oplevert, niet volledig is. Bijvoorbeeld omdat gegevens uit de Polisadministratie niet actueel genoeg zijn, omdat er inkomen is dat niet zichtbaar is in de Polisadministratie of omdat er sprake is van verrekening of beslag op andere inkomstenbronnen. In deze gevallen zal de inwoner zelf de meest actuele gegevens moeten aandragen om de voorlopig vastgestelde beslagvrije voet te laten wijzigen. Als inwoners dit binnen 4 weken na vaststelling doen, wordt de beslagvrije voet (indien nodig) met terugwerkende kracht aangepast. Als inwoners dit pas later doen, wordt de beslagvrije voet vanaf het moment van de melding aangepast. Meer informatie over dit proces vindt u [hier](#).

Wel kan de gemeente, net als de inwoner zelf, eventueel in [het burgerportaal](#) de beslagvrije voet narekenen met eigen gegevens. In beginsel geldt dat voor een bijstandsgerechtigde een afloscapaciteit van 5% van de geldende bijstandsnorm - inclusief vakantiegeld - wordt aangehouden.

Beslagleggers zijn bevoegd de beslagvrije voet opnieuw te berekenen als zij bekend raken met feiten of omstandigheden die van invloed kunnen zijn op de hoogte van de beslagvrije voet. U kunt in deze gevallen dus het best eerst contact opnemen met de beslaglegger. U kunt ook de inwoner attenderen en verzoeken om contact op te nemen met de beslaglegger. Indien inwoners de beslaglegger hiertoe verzoeken zijn zij verplicht om een herberekening te doen.

2.19 Wat als de inwoner andere gegevens aandraagt?

De inwoner heeft een termijn van vier weken om de beslaglegger op eventuele onjuistheden in de door hem gehanteerde gegevens te wijzen. Blijken bepaalde gegevens onjuist te zijn en meldt de inwoner dit binnen de genoemde vier weken, dan moet hier – voor zover dit een hogere beslagvrije voet tot gevolg heeft – vanaf datum beslaglegging rekening mee worden gehouden. Het kan zijn dat de inwoner onjuistheden pas na afloop van de genoemde vier weken termijn meldt, in die situatie hoeft de deurwaarder hier dan pas vanaf de datum van die melding rekening mee te houden.

2.20 Als een inwoner aangeeft dat de gegevens uit het BRP die gebruikt zijn voor de berekening van de beslagvrije voet niet kloppen, hanteren we dan de gegevens van de inwoner of is de BRP altijd leidend?

Gemeenten zijn bronhouder van de BRP voor hun eigen inwoners. Een fout moet dus terug gemeld worden aan de betreffende afdeling zodat de fout onderzocht en eventueel hersteld kan worden. Dit kan via de [Terugmeldvoorziening](#). Indien de gegevens die de inwoner aanlevert aantoonbaar

kloppen kunnen deze gebruikt worden om de beslagvrije voet opnieuw vast te stellen en de foutieve gegevens in de rekentool te overschrijven.

2.21 Moet de beslagvrije voet worden herberekend?

De beslagvrije voet moet ten minste elke 12 maanden worden herberekend. Bij bijstandsuitkeringen waarbij de BVV is vastgesteld als percentage: 95% van de norm inclusief vakantietoeslag, is herberekening niet meer nodig. De bijstandsuitkering is al afgestemd op de woon- en leefsituatie en de BVV 'veert' automatisch mee.

Daarnaast is de beslagleggende partij bevoegd de beslagvrije voet opnieuw berekenen indien de beslaglegger bekend raakt met feiten of omstandigheden die van invloed kunnen zijn op de hoogte van de beslagvrije voet. Dit kan een signaal zijn van de inwoner maar ook van derden.

Bij samenloop van beslagen op dezelfde inkomensbron is de CDW de aangewezen persoon om de beslagvrije voet te herberekenen en opnieuw vast te stellen.

2.22 Wanneer en hoe moet de BVV jaarlijks herberekend worden?

De vaststelling van de BVV geldt voor de duur van twaalf maanden (artikel 475d lid 2 Rv). Dit is belangrijk om een juiste BVV te waarborgen. Beslagleggers zijn daarom verplicht de BVV op tijd te herberekenen. Ook zijn zij verplicht de inwoner hierover te informeren, zodat de inwoner de berekening kan controleren. Wanneer in de eerdere berekening aanvullende gegevens zijn gebruikt, vraagt de beslaglegger deze gegevens proactief op zodat deze gegevens meegenomen worden in de herberekening. Bij bijstandsuitkeringen waarbij de BVV is vastgesteld als percentage: 95% van de norm inclusief vakantietoeslag, is herberekening niet meer nodig. De bijstandsuitkering is al afgestemd op de woon- en leefsituatie en de BVV 'veert' automatisch mee.

De berekening van de beslagvrije voet

3.1 Hoe wordt de beslagvrije voet berekend?

De beslagvrije voet bestaat in basis uit 95% van de voor betrokkene geldende bijstandsnorm (norm 21 jaar tot AOW-leeftijd). De beslagvrije voet wordt in beginsel berekend aan de hand van twee factoren: de leefsituatie en de hoogte van het inkomen. Deze twee componenten hoeven niet meer te worden uitgevraagd bij de inwoner zelf, maar worden opgehaald uit reeds bestaande registraties. Voor de leefsituatie geldt het volgende:

- Er worden vier leefsituaties onderscheiden: alleenstaand, alleenstaand met een of meer kinderen, gehuwd zonder kinderen en gehuwd met kinderen. Er wordt aangesloten bij het begrip 'gehuiden' zoals bedoeld in de [Participatiewet](#). (Dit betekent dat wanneer inwoners niet gehuwd zijn, maar wel een gezamenlijke huishouding voeren, voor het berekenen van de beslagvrije voet worden gelijkgesteld met een echtgenoot of geregistreerd partner.) De kostendelersnorm is hier niet in meegenomen omdat dit alleen op basis van informatie van de inwoner kan worden vastgesteld;
- De gegevens die de leefsituatie bepalen, worden opgehaald uit de BRP.

Voor het inkomen geldt het volgende:

- Er wordt uitgegaan van het belastbaar inkomen;
- Het inkomen wordt opgehaald uit de UWV Polisadministratie;
- Op basis van het belastbaar inkomen kan een reële inschatting worden gemaakt van het mogelijke recht op toeslagen van de inwoner en daarmee ook de hoogte van de eventuele compensatiekop in de automatische berekening van de beslagvrije voet worden bepaald.

3.2 Hoe gaan we om met kostendelers binnen de Wvbbv?

De nieuwe wet rekt niet met kostendelers, maar kijkt in beginsel enkel naar huishouden en inkomen. De kostendelersnorm wordt dus niet betrokken bij de berekening van de beslagvrije voet.

3.3 Zijn er factoren die de uitkomst van de beslagvrije voet kunnen verlagen?

Ja, er zijn factoren die de beslagvrije voet kunnen verlagen. Deze dienen in deze volgorde te worden toegepast:

1. De beslagvrije voet wordt verlaagd met het onbeslagen netto-inkomen van de partner tot ten hoogste de helft van de beslagvrije voet;
2. Het onbeslagen netto-inkomen van de inwoner; Het onbeslagen inkomen is het inkomen dat niet onder beslag ligt en waar de inwoner dus vrij beschikking over heeft;
3. De vergoeding voor het privégebruik van een vervoermiddel.

3.4 Zijn er factoren die de beslagvrije voet kunnen verhogen?

Ja, twee factoren kunnen de beslagvrije voet op verzoek van de inwoner (tijdelijk) verhogen, namelijk woonkosten en indien een inwoner succesvol een beroep heeft gedaan op de toepassing van de hardheidsclausule.

Voor wat betreft woonkosten kan in de volgende situaties de BVV worden verhoogd:

1. Inwoners met een middeninkomen (groep 2) die vanwege hun type woning of hoogte van de huur niet in aanmerking komen voor huurtoeslag. Het gaat bijvoorbeeld om koopwoningen, woonboten, recreatiewoningen of kamers. De BVV wordt gecompenseerd

voor het ontbrekend recht op huurtoeslag. Dit betekent dat de rekentool rekening houdt met de huurtoeslag waar de inwoner o.b.v. zijn inkomen ongeveer recht op zou hebben.

De BVV wordt in deze gevallen structureel verhoogd.

2. Inwoners met een middeninkomen (groep 2) en een hoog inkomen (groep 3) waarvande woonkosten hoger zijn dan het vastgestelde drempelbedrag (in 2023: € 888,87). Het drempelbedrag is de geldende huurtoeslaggrens + 10%.

De termijn voor de ophoging van de BVV wijzigt per 1 januari 2023 van 6 maanden naar 18 maanden. De termijn kan eventueel met 6 maanden worden verlengd als de vordering binnen die 6 maanden volledig wordt afgelost.

3. Inwoners met een middeninkomen (groep 2) die vanwege hun type woning of de hoogte van de huur niet in aanmerking komen voor huurtoeslag (bullit 1) en tegelijkertijd woonkosten hebben die het drempelbedrag overschrijden (bullit 2).

De BVV wordt structureel verhoogd met het ontbrekend recht op huurtoeslag en tijdelijk opgehoogd met het deel van de woonkosten boven het drempelbedrag.

De opties voor een eventuele ophoging van de BVV op basis van woonkosten zijn in een tweetal tekeningen weergegeven. Deze tekeningen gelden vanaf 1-1-2023 en zijn te raadplegen via:

- [Ophoging BVV met woonkosten](#)
- [Ophoging BVV met woonkosten - uitleg](#)

Let op:

De inwoner moet de informatie over de woonkosten en het type woonruimte waar geen huurtoeslag voor geldt aanleveren bij de beslaglegger en een verzoek doen om ophoging. Deze informatie moeten beslagleggers handmatig invoeren voor de (her)berekening van de BVV.

Verder kan de inwoner een beroep doen op de hardheidsclausule indien onverkorte toepassing van de regelgeving tot een kennelijk onevenredige hardheid leidt als gevolg van een omstandigheid waarmee geen rekening is gehouden bij de vaststelling van de beslagvrije voet.

3.5 Moet de afloscapaciteit altijd volledig worden uitgenut?

De beslagvrije voet moet altijd gerespecteerd worden om het bestaansminimum van inwoners te borgen. Dit betekent echter niet dat de afloscapaciteit die hierdoor ontstaat (al het inkomen boven de beslagvrije voet) volledig uitgenut moet worden. Beslagleggende partijen hebben de vrijheid om hier andere afspraken over te maken met de inwoner. Deze afspraken dienen vervolgens gecommuniceerd te worden naar de derdebeslagene zodat deze kan zorgdragen voor de juiste afdracht.

Het niet volledig uitnutten van afloscapaciteit kan bijvoorbeeld worden ingezet wanneer inwoners bij een volledige afdracht in (grotere) financiële problemen komen, wanneer inwoners zeer wisselende inkomsten hebben of bij een recente wijziging in inkomsten(bron) waardoor de BVV - die gebaseerd is op de voorliggende indicatieperiode - mogelijkerwijs niet meer representatief is voor het inkomen in de toekomstige maanden.

Bovenstaande leidt wel tot enkele vervolgvragen. Wanneer sprake is van verdeling heeft een dergelijke afspraak namelijk ook impact op de afdracht aan andere beslagleggers. En een beslaglegger die geen CDW is kan deze afspraak niet maken. Daarnaast kan de afloscapaciteit die niet benut wordt niet zondermeer veiliggesteld worden. Het is dus van belang om hier onderling en in de keten voor derdenbeslag goede afspraken over te maken.

Voorbeeld:

De gemeente heeft een preferent beslag gelegd en is CDW. Daarnaast is er een tweede beslaglegger met een concurrente vordering. Het beslag van de gemeente nut 2/3 van de totale afloscapaciteit (het bedrag boven de BVV) uit. Is de gemeente als CDW verplicht de resterende (1/3) afloscapaciteit te vorderen op verzoek van de tweede beslaglegger?

Ja want de gemeente is CDW, stelt de BVV vast en coördineert de vordering en de afloscapaciteit. Maar in dat geval kan de gemeente er wel voor kiezen om met zijn beslag alsnog de volledige afloscapaciteit uit te nutten. Daardoor ontvangt de tweede beslaglegger geen afdracht, maar wordt de vordering wel sneller voldaan, waardoor de tweede beslaglegger sneller aan de beurt is. Door de volledige afloscapaciteit zelf uit te nutten kan ook voorkomen worden dat de tweede beslaglegger (indien mogelijk) beslag legt op een ander inkomen voor de resterende afloscapaciteit en de inwoner hierdoor te maken krijgt met beslagen op verschillende inkomsten. Het is van belang deze keuzes als CDW zorgvuldig te maken en daarbij de belangen van verschillende betrokken partijen mee te wegen.

3.6 Geldt de 5% regeling alleen voor inwoners op bijstandsniveau?

[Artikel 475da, vierde lid](#), bepaalt dat de beslagvrije voet 95% van het maandelijkse inkomen betreft als het inkomen gelijk of lager is dan de bijstandsnorm die voor de inwoner geldt. Dit wordt specifiek benoemd omdat deze inkomensgroep door de oude berekening vaak weinig tot geen afloscapaciteit overhield. Daardoor lijkt het alsof de minimale afloscapaciteit van 5% alleen geldt voor inwoners met een inkomen op (of onder) bijstandsniveau.

In artikel 475dc staat echter vervolgens opgenomen dat, indien de artikelen 475da en 475db (de artikelen die de berekening van de beslagvrije voet toelichten en beschrijven) leiden tot een beslagvrije voet die hoger is dan 95% van het maandelijkse inkomen, de beslagvrije voet alsnog op 95% van dat inkomen wordt vastgesteld. Ook voor andere inkomensgroepen geldt dus dat zij minimaal 5% afloscapaciteit hebben. Dit sluit aan bij de boodschap die het kabinet wil afgeven; inwoners moeten hun financiële verplichtingen nakomen en zijn niet onaantastbaar voor schuldeisers. Ook hier geldt dat de afloscapaciteit niet volledig hoeft te worden uitgenut. Indien de inwoner de bestaanszekerheid van de inwoner in gevaar komt en er daardoor bijvoorbeeld andere schulden ontstaan, kan de beslaglegger ervoor kiezen om niet de volledige afloscapaciteit uit te nutten.

3.7 Moet er een bezwaarclausule toegevoegd worden wanneer wij inwoners per brief informeren over hun gewijzigde afloscapaciteit bij verrekening?

Wanneer de gemeente een inwoner het vastgestelde **bedrag** van de beslagvrije voet mededeelt is het een besluit en hoort daar een bezwaarclausule bij. Wanneer de gemeente de beslagvrije voet **toepast** door mee te delen dat er conform de Wvbbv 5% van de geldende bijstandsnorm wordt verrekend waarbij rekening gehouden wordt met de BVV, dan is er bij schommelingen geen wijziging en is er ook geen sprake van een besluit waar bezwaar en beroep tegen kan worden ingesteld.

3.8 Hoe moet de BVV vastgesteld worden wanneer beide partners hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de schuld (in gemeenschap van goederen getrouwd zijn).

Voor de berekening van de beslagvrije voet worden 4 leefsituaties gehanteerd: alleenstaand zonder kinderen, alleenstaand met kinderen, gehuwd zonder kinderen en gehuwd met kinderen. Voor de vaststelling van de leefsituatie worden de definities uit de participatiewet aangehouden (zie [Artikel 3 Participatiewet](#)). Dit betekent dat wanneer inwoners niet gehuwd zijn, maar wel een gezamenlijke

huishouding voeren, voor het berekenen van de beslagvrije voet worden gelijkgesteld met een echtgenoot of geregistreerd partner.

Als de leefsituatie is vastgesteld op gehuwd telt de partner en zijn eventuele inkomen mee bij de berekening van de beslagvrije voet. Het onbeslagen netto maandinkomen van de partner telt mee in de berekening van de beslagvrije voet. Deze inkomsten verlagen de beslagvrije voet tot maximaal de helft van de beslagvrije voet.

Of de partner ook hoofdelijk aansprakelijk is voor de schuld waaruit het beslag voortvloeit maakt dus niet uit voor de wijze waarop de beslagvrije voet berekend wordt. Het kan wel van invloed zijn op het beslagobject. Wanneer beiden hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de schuld, kan door de beslaglegger worden bepaald bij wie van hen het beslag gelegd wordt.

3.9 Wat betekent de Wvbbv voor jongeren en levensonderhoud?

De levensonderhoud component in studiefinanciering of tegemoetkoming schoolkosten werd tot 1 januari 2021 aangemerkt als inkomen en dus meegenomen in de berekening van de BVV. Omdat dit inkomen lager was dan de geldende bijstandsnorm hadden deze jongeren tot 2021 geen afloscapaciteit, tenzij zij neveninkomsten hadden waardoor het inkomen wel boven de norm kwam. Sinds 1 januari 2021 wordt studiefinanciering niet meer meegeteld als inkomen. Wel geldt ook in deze gevallen een BVV van 95% en een afloscapaciteit van 5% van het inkomen. Als studerende jongeren neveninkomsten hebben moeten zij dus wel 5% van deze neveninkomsten inzetten als afloscapaciteit. De algemene bijstand voor jongeren tot 21 jaar is afgestemd op de ouderlijke onderhoudsplicht. De gemeente kan de uitkering aanvullen met bijzondere bijstand als ouders niet aan deze plicht (kunnen) voldoen.

Sinds 1 januari 2021 geldt de 5%-norm voor iedereen op of onder bijstandsniveau, waardoor in dit geval 95% van de verlaagde algemene bijstand de BVV vertegenwoordigt. De bijzondere bijstand mag niet meegenomen worden in de berekening en is niet vatbaar voor beslag. De bijzondere bijstand gaat dus volledig onbelast door naar de jongere. De afloscapaciteit van 5% wordt berekend en ingehouden op de geldende bijstandsnorm.

3.10 Verandert de beslagvrije voet voor personen die geen vaste woon- of verblijfplaats in Nederland hebben?

De wetswijziging heeft gevolgen voor de beslagvrije voet voor inwoners die geen vaste woon- of verblijfplaats in Nederland hebben. Binnen deze groep worden drie subgroepen onderscheiden, namelijk:

1. Inwoners die als 'vertrokken onbekend waarheen' geregistreerd staan en van wie geen woon- of verblijfplaats bekend is;
2. Inwoners met alleen een briefadres;
3. Inwoners met een vaste woon- of verblijfplaats buiten Nederland.

In beginsel wordt binnen de Wvbbv voor deze drie groepen de laagst mogelijke beslagvrije voet gehanteerd, namelijk 47,5% van de voor gehuwden geldende bijstandsnorm. Indien het van de inwoner bekende netto-inkomen lager is dan 50% van de bijstandsnorm voor gehuwden, wordt een beslagvrije voet van 95% van het netto-inkomen gehanteerd. Wanneer de inwoner inzicht geeft in zijn leefsituatie en inkomstenbronnen wordt de BVV op de reguliere wijze berekend.

3.11 Verandert de beslagvrije voet voor personen die in een inrichting verblijven?

De Wvbbv heeft voor een aantal groepen een afwijkende berekening van de beslagvrije voet. Voor personen die in een inrichting verblijven wordt aansluiting gezocht bij de berekening zoals deze ook

in de huidige regeling geldt (475d, lid 3 Rv). Dit betekent dat de beslagvrije voet voor deze personen de prijs is die verschuldigd is voor verzorging dan wel verpleging (eigen bijdrage), verhoogd met tweederde van de bijstandsnorm, genoemd in artikel 23, eerste lid, Participatiewet en het bedrag, genoemd in artikel 23, tweede lid, Participatiewet.

Voorbeeld BVV van alleenstaande in inrichting verblijvend:

Feitelijk inkomen = de bijstandsnorm voor in inrichting verblijvenden = € 341,55

BVV = twee derde van de bijstandsnorm, genoemd in artikel 23, eerste lid, van de Participatiewet (2/3 van € 341,55 = € 227,70) + het bedrag, genoemd in artikel 23, tweede lid, van de Participatiewet (€ 34,00) + eigen bijdrage (in dit geval nvt) = € 261,70

Totale afloscapaciteit 341,55 – 261,70 = € 79,85.

3.12 Hoe verhoudt de BVV zich tot verrekenen en beslag leggen op uitkeringen sociale zekerheid?

Gemeenten zijn bevoegd – en in bepaalde gevallen verplicht - om bestuurlijke boetes of terugvordering van te veel verstrekte bijstand te verrekenen met de lopende bijstandsuitkering. Wanneer er geen lopende bijstandsuitkering aanwezig is waarop verrekend kan worden, kan de gemeente op grond van de Participatiewet een dwangbevel uitvaardigen en beslag leggen bij een derde.

Wanneer de gemeente beslag legt, is er sprake van het vaststellen van de beslagvrije voet op grond van artikel 475d Rv. Voor de vaststelling van de beslagvrije voet moet de rekentool worden gebruikt. Vervolgens moet de beslagvrije voet met een Overzicht van de beslagvrije voet en begeleidende brief worden gecommuniceerd naar de inwoner. Daarnaast kan er bij beslaglegging sprake zijn van samenloop van beslag. In dat geval zal één van de beslagleggers als CDW optreden.

Bij verrekening dient de gemeente ook rekening te houden met de beslagvrije voet, op grond van artikel 4:93 Awb. De gemeente dient de beslagvrije voet dus **toe te passen**.

Als gevolg hiervan:

- hoeft de rekentool niet te worden gebruikt. Bijstandsgerechtigden moeten in beginsel 5% van hun uitkering inzetten voor de aflossing van hun schulden;
- hoeft de beslagvrije voet niet te worden gecommuniceerd met een Overzicht van de beslagvrije voet en begeleidende brief. Wel is het van belang om bij de inwoner te informeren of er sprake is van beslag of verrekening op andere inkomensonderdelen of toeslagen;
- kan er geen sprake zijn van samenloop van beslag op één inkomensbron, omdat verrekening altijd voor beslag gaat. Daardoor is er dus ook geen coördinerend deurwaarder;
- hoeft de beslagvrije voet officieel niet jaarlijks herberekend te worden.

3.13 Wat als er een combinatie is van verrekening en beslag?

Als er sprake is van verrekening van een vordering op het inkomen voortvloeiend **uit dezelfde rechtsverhouding**, dan gaat de verrekening voor een beslag. De verrekening krijgt in dat geval voorrang en de beslaglegging wordt opgeschort tot de verrekening is afgerond.

Dit geldt ook in situaties waarbij de beslaglegger vanuit het overgangsrecht nog 90% van de bijstandsnorm als beslagvrije voet hanteert. Voor de verrekening wordt, conform de Wvbbv, 5%

afloscapaciteit gehanteerd en daarmee is de volledige afloscapaciteit benut. Ook in die gevallen wordt de beslaglegging opgeschort. Er wordt dus niet naast de verrekening nog 5% afgedragen aan de beslaglegger, want de gemeente benut de volledige afloscapaciteit op grond van de nieuwe wetgeving.

3.14 Hoe werkt de wie-het-eerst-komt-wie-het-eerst-maakt regeling?

Door de vaste beslagvolgorderegeling wordt beslag zoveel mogelijk geconcentreerd bij één derdebeslagene. Gedachte daarbij is dat de derdebeslagene door de concentratie van de beslaglegging bij een enkele inkomstenbron de beslaglegger adequaat kan informeren over reeds lopende beslagen of verrekeningen.

De volgorderegeling geldt enkel bij het leggen van derdenbeslag en geldt niet wanneer er verrekend kan worden. Daarnaast is er een uitzondering opgenomen in de volgorderegeling, waardoor respectievelijk verhuurders, zorgverzekeraar en kinderopvanginstellingen zich kunnen verhalen op huur-, zorg- of kinderopvangtoeslag. Hierdoor kan het voorkomen dat er op meerdere verschillende inkomstenonderdelen zowel wordt verrekend als beslag is gelegd.

In die gevallen creëert de Wvbbv bij samenloop van beslagen/verrekeningen een wie-het-eerst-komt-wie-het-eerst-maakt regeling. Artikel 475c, vierde lid, Rv, bepaalt dat de latere beslaglegger of verrekenaar rekening houdt met de reeds lopende verrekening of het reeds lopende beslag. Dit betekent concreet dat wanneer een beslaglegger met het oudste beslag de volledige afloscapaciteit heeft benut, een andere partij wel beslag kan leggen of kan verrekenen op een andere inkomstenbron – voor zover die daartoe gerechtigd is -, maar dat hij geen afdracht zal ontvangen. Het oudste beslag of oudste verrekening benut immers de volledige afloscapaciteit. Het latere beslag of de latere verrekening zal pas afdracht ontvangen, wanneer het eerste beslag is beëindigd.

Voorbeelden

1. Een deurwaarder heeft in opdracht van een verhuurder beslag gelegd op de huurtoeslag (70 euro per maand). De inwoner heeft een netto-inkomen bij werkgever B van 1100 euro en voor hem geldt een beslagvrije voet van 1000 euro. Vervolgens legt de gemeente sociale dienst beslag op het loon in verband met een terugvordering van een te veel betaalde uitkering.

De gemeente moet bij het beslag rekening houden met het reeds lopende beslag op de huurtoeslag en een beslagvrije voet van 1070 communiceren aan de werkgever (de beslagvrije voet + bedrag lopend beslag op huurtoeslag). De afloscapaciteit is 30 euro. Wanneer het beslag op de huurtoeslag is beëindigd, kan de gemeente de beslagvrije voet opnieuw vaststellen en het gehele bedrag aan afloscapaciteit (100 euro) innen.
2. De gemeente sociale dienst heeft beslag gelegd op het loon in verband met de terugvordering van een te veel betaalde uitkering. De inwoner heeft een netto-inkomen bij werkgever B van 1100 euro en voor hem geldt een beslagvrije voet van 1000 euro. De afloscapaciteit is 100 euro. De gemeente komt de volledige afloscapaciteit toe.

Vervolgens legt een deurwaarder in opdracht van een verhuurder beslag op de huurtoeslag (70 euro per maand). De deurwaarder moet bij het beslag rekening houden met het reeds lopende beslag op het inkomen. Dit betekent concreet dat de deurwaarder – voor zolang

het loonbeslag loopt – niets via dit beslag kan innen. De afloscapaciteit is al uitgeput door de gemeente.

3.15 Is het mogelijk om een bijstandsvordering te verrekenen met een lopende bijstandsuitkering bij een andere gemeente?

In beginsel geldt dat verrekenen mogelijk is wanneer *de vordering en de uitbetaling van het inkomen voortvloeien uit dezelfde rechtsverhouding*. In dat geval geldt dat verrekening vóór beslag op dit inkomen gaat. In uitzonderlijke gevallen kan de gemeente op grond van artikel 60a Participatiewet verrekenen op een bijstandsuitkering die wordt verstrekt door een andere gemeente. Dit wordt ook wel 'pseudo verrekenen' genoemd. Pseudo verrekening gaat **niet** voor op beslag op dezelfde inkomensverhouding, omdat er geen sprake is van verrekening.

3.16 Hoe moet ik omgaan met pseudoverrekening als de derde vraagt om een vastgestelde BVV?

Bij pseudoverrekening, op grond van artikel 60a PW, vragen gemeenten de verrekenende partij vaak om 5% afloscapaciteit te hanteren voor de afdracht. Verrekenende partijen verzoeken gemeenten echter regelmatig om een vastgestelde BVV (absoluut bedrag) om uitvoering te geven aan de pseudoverrekening. De rekentool mag ook bij verrekeningen bevroegd worden. Dit biedt de mogelijkheid om zonder een dwangbevel te vervaardigen en zonder aanvullende kosten alsnog een BVV vast te stellen voor pseudoverrekening.

Daarmee zijn helaas niet alle uitvoeringsvraagstukken rondom pseudoverrekening opgelost. Bij zeer wisselende inkomsten rond bijstandsniveau is werken met een percentage juist vrijwel noodzakelijk om hier goed uitvoering aan te kunnen geven. De Memorie van Toelichting stelt dan ook dat beslagleggers derdebeslagenen in deze gevallen kunnen verzoeken om maandelijks 5% van het netto-inkomen af te dragen.

3.17 Hoe wordt in de nieuwe berekening omgegaan met de zorgtoeslag, de kosten voor de zorgverzekering en de bronheffing (bestuursrechtelijk premie)?

De premie van de zorgverzekering maakt geen onderdeel uit van de nieuwe rekenregels. De zorgtoeslag heeft (net als de huurtoeslag en het kindgebondenbudget) wel een plek in de berekening, namelijk in de compensatiekop. De hoogte van de toeslagen wordt automatisch berekend op basis van het inkomen uit de Polisadministratie en verwerkt in de beslagvrije voet. Daar hoeft u zelf dus niets voor doen.

Het CAK mag de bestuursrechtelijke premie (bronheffing) direct door de derde-beslagene laten inhouden en afdragen (Zvw, artikel 18f). Deze bronheffing ging voor op de afdracht aan de beslaglegger. Om te voorkomen dat de beslaglegger hierdoor minder afdracht krijgt was in de rekenregels van de Wvbbv opgenomen dat de BVV werd verlaagd met de bronheffing. De beslaglegger moet de beslagvrije voet vaststellen, maar is voor informatie over de (eventuele) bronheffing echter afhankelijk van informatie van de derde-beslagene of de inwoner. Wanneer er sprake is van bronheffing zou de beslaglegger de beslagvrije voet dus ook weer moeten aanpassen. Dit is erg omslachtig. Daarom is besloten om de afdracht aan de beslaglegger voor te laten gaan op de bronheffing. De derde-beslagene draagt dus eerst af aan de beslaglegger en vervolgens pas aan het CAK. Op deze manier hoeft de bronheffing niet meer meegenomen te worden in de berekening van de beslagvrije voet. Deze wijziging is opgenomen in de verzamelwet SZW 2021 (onderdeel 17), en is net als de Wvbbv, op 1-1-2021 ingegaan.

3.18 Hoe verhouden boetes en maatregelen zich tot de beslagvrije voet?

Een boete kan worden gezien als een terugvordering waarbij de gemeente verrekent of beslag legt. Voor het vaststellen van de hoogte van een boete in bijstandszaken zal dus rekening gehouden moeten worden met de beslagvrije voet.

Bij een maatregel geldt iets anders: een maatregel kan gezien worden als een afstemming van het recht op bijstand van een inwoner. Door de maatregel wordt de bijstandsnorm die voor de betreffende inwoner geldt tijdelijk verlaagd. Het netto-inkomen is dus lager. De wet regelt dat altijd in ieder geval 5% van het netto-inkomen ingezet dient te worden voor de aflossing van de schulden. Omdat de maatregel gevolgen heeft voor de voor de inwoner geldende bijstandsnorm c.q. het netto-inkomen, betekent dit dat 5% afloscapaciteit van die (lagere) norm ingezet wordt voor de aflossing van de schuld.

3.19 Hoe verhouden betalingsregelingen, betaalafspraken en aflossingsregelingen zich tot de beslagvrije voet?

Deze regelingen vallen buiten de scope van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en dus ook buiten de 5%-regeling. Maar ook in de situaties wanneer de wet niet van toepassing is, is het op grond van het maatschappelijk verantwoord incasseren door bestuursorganen (Rijksincassovisie) goed om na te gaan of de betaalafpraak wel binnen de afloscapaciteit van de inwoner past. Zo kan worden voorkomen dat een inwoner onder het bestaansminimum komt of vaste lasten niet kan betalen waardoor er nieuwe schulden ontstaan. Ook is het goed om bij het treffen van betalingsregelingen te kijken wat nodig is om toe te werken naar een structurele oplossing en de inwoner bijvoorbeeld te wijzen op schuldhulpverlening, zeker wanneer er (vermoeden is dat er) meerdere schulden zijn.

Voor betalings- en aflossingsregelingen kan de beslagvrije voet niet berekenend worden in de rekentool (want er is geen sprake van invordering en vaststelling van de beslagvrije voet), maar de gemeente kan op basis van gegevens van de inwoner soms alsnog een berekening maken. De gemeente kan de inwoner ook wijzen op het burgerportaal: een website waarmee de inwoner zelf kan narekenen wat zijn/haar beslagvrije voet is.

Omdat er niet wordt ingevorderd, heeft de gemeente wel de vrijheid om bij betalingsregelingen een hogere beslagvrije voet (lagere afloscapaciteit dan 5%) te hanteren, bijvoorbeeld wanneer een vordering niet verwijtbaar is.

Indien er gedurende de lopende afbetalingsregeling beslag gelegd wordt op het inkomen, kan de betalingsregeling eigenlijk niet meer nagekomen worden. In dat geval is het advies om de inwoner te verwijzen naar schuldhulpverlening.

3.20 Hoe verhoudt de draagkrachtberekening zich met de 5% afloscapaciteit beslagvrije voet?

De 5% afloscapaciteit is een uitgangspunt van de wet. Iedereen wordt geacht 5% af te kunnen lossen van zijn schulden. Dit staat los van de draagkrachtberekening. Het college kan bij de draagkrachtvaststelling alleen inkomsten en vermogen in aanmerking nemen die feitelijk kunnen worden aangewend om te voorzien in de kosten waarvoor bijzondere bijstand is gevraagd. Uit artikel 35, eerste lid, van de PW volgt immers dat beoordeeld moet worden of de belanghebbende de betreffende kosten kan voldoen uit de beschikbare middelen. De vraag of de belanghebbende voor de betreffende noodzakelijke kosten heeft gereserveerd, dan wel had kunnen reserveren uit het inkomen op het niveau van de bijstandsnorm, is bij de beoordeling van de draagkracht niet van betekenis. Deze vraag moet worden beantwoord in het kader van de vraag of de noodzakelijke

kosten voortvloeien uit bijzondere individuele omstandigheden. Wanneer die vraag positief wordt beantwoord is een beoordeling van de draagkracht aan de orde.

3.21 Kunnen de leningen in het kader van leenbijstand omgezet worden in een terugvordering wanneer er een extern beslag binnenkomt?

Reden van deze vraag is dat loonbeslag voorrang heeft op de aflossing van leenbijstand, maar als de leenbijstand omgezet wordt in een terugvordering kan deze wel voorrang krijgen.

De gemeente kan leenbijstand echter alleen omzetten in een terugvordering wanneer de verplichtingen die voortvloeien uit de lening niet zijn nagekomen (58 lid 2 onderdeel b Pw). Pas als er sprake is van niet nagekomen verplichtingen mag de leenbijstand teruggevorderd worden en kan de gemeente invorderen via een (bevoorrecht) dwangbevel (artikel 60 Pw uitvaardigen).

3.22 Hoe ga je als beslaglegger bij het bevragen van de rekentool om met de situatie waarbij je van tevoren weet dat de inwoner te maken heeft met wisselende/fluctuerende inkomsten en wisselende werkgevers?

De rekentool biedt zicht op de verschillende (in UWV-polis opgenomen) inkomstenbronnen en het daarmee gegeneerde belastbare inkomen. Het is vervolgens in eerste instantie aan de beslagleggende partij om op basis van deze informatie te bepalen of sec de informatie over de laatst beschikbare maand(en) voldoende representatief is voor het inkomen van de schuldenaar als geheel. Is bijvoorbeeld – naar het inzicht van de beslagleggende partij – alleen de laatste maand representatief, dan kan de beslagleggende partij alleen de laatste maand gebruiken om het belastbaar inkomen te bepalen. Komt uit de registratie naar voren dat sprake is van duidelijk wisselende inkomsten of dat de laatste maand minder representatief is vanwege een incidentele betaling, dan zal de beslagleggende partij voor de vaststelling van het belastbaar inkomen ook de informatie uit de andere maanden moeten betrekken. Bij het zelf wijzigen en/of toevoegen van inkomsten is het raadzaam om zelf de gemiddelde bedragen handmatig uit te rekenen en deze in te voeren. Voor meer informatie over het wijzigen of toevoegen van extra inkomsten raadpleeg de handleiding van het inlichtingenbureau via: [Handleiding \(inlichtingenbureau.nl\)](https://www.inlichtingenbureau.nl)

Het inkomen dat als uitgangspunt wordt genomen kan overigens nog steeds afwijken van het werkelijke inkomen waar de inwoner op het moment van beslag over beschikt. Dit kan voor de beslaglegger aanleiding zijn om bij sterk fluctuerende inkomsten vaker dan eens per jaar de Bvv te moeten herberekenen.

3.23 Mag je als beslaglegger op een andere manier dan de rekentool de Bvv vaststellen en in het verlengde hiervan aparte afspraken maken met werkgevers (als inhoudingsplichtige) wanneer er bijvoorbeeld sprake is van fluctuerende inkomsten en wisselende werkgevers?

Nee, De beslagleggende partij is **verplicht een bvv** vast te stellen conform de rekenregels zoals in de wet opgenomen. De rekentool is daarbij het hulpmiddel dat gebruikt moet worden, ook gezien de complexiteit van de rekenformules. De Bvv wordt vastgesteld ten behoeve van de inwoner – en niet de derdebeslagene (werkgever). De bvv geldt specifiek voor de inwoner. De werkgever dient enkel uitvoering te geven aan het beslag door alles boven de bvv af te dragen aan de beslaglegger. Het is ook in een situatie van wisselende inkomsten niet toegestaan zelf aparte afspraken te maken over de aflossing met werkgevers. De werkgever is immers niet degene voor wie de Bvv geldt.

Er is overigens wel de mogelijkheid om de gegevens die de rekentool ophaalt te overschrijven mits je dit als beslaglegger kunt onderbouwen. Voor meer informatie raadpleeg de handleiding Bvv centrale voorziening van het Inlichtingenbureau: [Handleiding \(inlichtingenbureau.nl\)](https://www.inlichtingenbureau.nl)

3.24 Hoe bereken je de Bvv wanneer er sprake is van inkomstenbronnen die niet geautomatiseerd via de Polisadministratie zijn op te halen?

Sommige inkomstenbronnen zijn niet in de Polisadministratie beschikbaar, bijvoorbeeld als het gaat om inkomens van zzp-ers. De rekentool kan deze inkomensgegevens niet via de bronbevraging ophalen. De beslaglegger kan in dit soort gevallen de ontbrekende informatie bij de inwoner opvragen (en indien van toepassing kan de geretourneerde derdeverklaring hierin voorzien) en vervolgens handmatig toevoegen in de rekentool om alsnog de Bvv te laten berekenen. De inwoner is namelijk wettelijk verplicht de gevraagde inkomsten op te geven.

Zie ook artikel 475g Rv lid 1: *Een schuldenaar is verplicht aan een deurwaarder die gerechtigd is ten laste van hem beslag te leggen, desgevraagd zijn bronnen van inkomsten op te geven, alsmede voor de vaststelling van de beslagvrije voet benodigde gegevens te verstrekken voor zover deze gegevens niet door de deurwaarder kunnen worden verkregen op grond van de [artikelen 475ga en 475gb](#).*

In dat geval vraagt de beslaglegger het jaarincome bij de zelfstandige op en voert vervolgens het gemiddelde handmatig in in de rekentool. Er is geen vast format of vereiste voor aanlevering daarvan.

3.25 : Hoe bepaal ik de BVV als de beslagene een partner heeft met inkomsten uit een eigen onderneming en wat heb ik daarvoor nodig?

Als de leefsituatie van de beslagene en zijn/haar partner valt onder de categorie gehuwd (art3. P-wet) dan telt het onbeslagen netto maandinkomen van de partner mee in de berekening van de beslagvrije voet. Deze inkomsten verlagen de beslagvrije voet tot maximaal de helft van de beslagvrije voet (art 475db rv). Er moet uitgegaan worden van de situatie zoals die daadwerkelijk is, inclusief de (inkomens)gegevens die daarbij horen.

Dit betekent dat het daadwerkelijke inkomen van de partner mee moet tellen. Echter omdat de partner een eigen bedrijf heeft, moet dit inkomen bij hem/haar worden opgevraagd en is hij/zij ook wettelijk verplicht om dit aan te leveren (art 475g rv lid 1). De rekentool kan de inkomensgegevens van ondernemers niet via de bronbevraging ophalen. Zie hiervoor Q&A 3.24 in de Q&A lijst die online is te raadplegen via onze website via de link: [Microsoft Word - 20221109 Q&A Wvbwv \(1\).docx \(vng.nl\)](#). De aangeleverde inkomensgegevens moeten vervolgens handmatig worden toegevoegd in de rekentool om zo een correcte beslagvrije voet te verkrijgen.

Mocht de partner- na herhaald verzoek - geen gehoor geven om zijn inkomsten door te geven, dan kan er een procedure gestart worden. Het is immers een wettelijke verplichting. De rechter zal dit dan beoordelen en zo nodig de partner veroordelen om aan deze verplichting te voldoen, over het algemeen op straffe van een dwangsom.

3.26 Kan ik via de rekentool de indicatieperiode, die in het Overzicht van uw beslagvrije wordt vermeld aanpassen zodat deze klopt met het actuele inkomen dat ik handmatig heb in gevoerd?

Nee, het is (nog) niet mogelijk om in de rekentool van het Inlichtingenbureau de indicatieperiode aan te passen. Het gevolg hiervan is dat de indicatieperiode die de rekentool automatisch genereert niet overeenkomt met het inkomen dat handmatig is gecorrigeerd. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer de beslaglegger het door de rekentool gegenereerde inkomen over de laatste maanden van 2022 handmatig aanpast naar het actuele inkomen van januari 2023. In dit geval wordt wel gerekend met het actuele inkomen van januari 2023, maar ziet de inwoner in het Overzicht als indicatieperiode de

laatste maanden van 2022. Dat komt dan niet met elkaar overeen.

Dit issue is bekend en inmiddels ook aangekaart. Totdat de rekentool in een oplossing voorziet, hebben we als tijdelijke oplossing in de format begeleidende brief een optionele tekst opgenomen die VNG Realisatie 21 gemeenten in dit soort gevallen kunnen gebruiken. In die begeleidende brief wordt de inwoner erop gewezen dat de vermelde indicatieperiode op het overzicht niet klopt, maar dat bij de berekening van de BVV wel is uitgegaan van het correcte actuele inkomen van de laatste maand.

De rekentool van Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders (SNG) biedt overigens wel de mogelijkheid om de indicatieperiode aan te passen. Voor gemeenten en samenwerkingsverbanden die gebruik maken van deze rekentool is dit issue niet van toepassing.

3.27 De Leidraad Invordering van het rijk is eind 2022 gewijzigd. Heeft de VNG een geactualiseerde model leidraad invordering gemeentelijke belastingen en waar kan ik deze vinden?

De VNG heeft een Model Leidraad invordering gemeentelijke belastingen. De actuele Model Leidraad Invordering gemeentelijke belastingen is te raadplegen via de Kennisbank Decentrale Regelgeving van Sdu (<https://www.decentraleregelgeving.nl/>). Gemeenten kunnen deze leidraad overnemen of als input gebruiken bij het actualiseren van de lokale gemeentelijke leidraad voor gemeentelijke belastingen.

De Model Leidraad invordering gemeentelijke belastingen wordt elk half jaar geactualiseerd. De Model Leidraad invordering gemeentelijke belastingen volgt zoveel mogelijk de Leidraad Invordering van het rijk. Sommige artikelen van de rijksleidraad nemen wij niet over, omdat deze artikelen niet van toepassing zijn voor de gemeente.

Voor de wijzigingen per 1 januari 2023 vindt u op de website van de VNG een Model-wijzigingsbesluit met toelichting en een was-woordt tabel. De link hiervoor is: <https://vng.nl/nieuws/wijzigingen-modelverordeningen-gemeentelijke-belastingen>

3.28 Hoe kan ik als gemeente bij de invordering van belastingschulden invulling geven aan het nieuwe toegevoegde artikel 19.3.9 (Leidraad Invordering rijk) waarbij voor de doelgroep AOW'ers de maximaal toegestane beslagvrije voet gehanteerd mag worden?

Het is (vooralsnog) niet mogelijk om met de huidige BVV-rekentool uitvoering te geven aan dit artikel. Een mogelijk alternatief om AOW-ers tegemoet te komen, is om de beschikbare afloscapaciteit niet volledig te benutten. De beslaglegger gaat dan uit van een afloscapaciteit van het netto-inkomen minus de maximale beslagvrije voet en als die negatief is, geen beslag leggen. Een tweetal voorbeelden om dit verduidelijken:

Voorbeeld 1

Een alleenstaande zonder inwonende kinderen ontvangt € 1.430,80 bruto per maand aan AOW en € 800 bruto aan pensioen dat is opgebouwd bij een werkgever. Netto ontvangt deze inwoner € 2.007,11 (€ 1.353,11 + € 654) per maand.

NB: hiervan is € 5 "inkomsondersteuning AOW" waar een beslagverbod op geldt. Bij het berekenen van de beslagvrije voet en het leggen van beslag moet daarom gerekend worden met € 5,- minder!

Als deze bedragen worden ingevoerd in de rekenmodule, komt daar een beslagvrije voet uit van € 1.367. Van het netto-inkomen van de AOW-uitkering blijft dan € 718 (€ 713 + € 5

"inkomsondersteuning AOW") per maand over. De rest zou dan naar de beslaglegger gaan.

De maximale beslagvrije voet voor deze inwoner is echter € 1.872,81. Dat is € 505,81 meer dan de berekende beslagvrije voet. Conform de leidraad blijft er van de AOW-uitkering dan een bedrag over van € 1.223,81 (€ 718 + € 505,81). Op de rest (€ 129,30 rekening houdend met de € 5 "inkomsondersteuning AOW") wordt beslag gelegd.

Voorbeeld 2

Een alleenstaande inwoner zonder inwonende kinderen ontvangt enkel de AOW-uitkering van € 1.430,80 en heeft geen aanvullend pensioen opgebouwd. Volgens de rekenmodule zou deze inwoner een beslagvrije voet hebben van € 1.136 en dus € 212,11 per maand afdragen aan de beslaglegger.

Maar conform de leidraad wordt de maximale beslagvrije voet van € 1.872,81 toegepast. Dat is hoger dan het netto-inkomen van deze inwoner, waardoor er geen beslag op de AOW-uitkering gelegd kan worden.

De coördinerend deurwaarder

4.1 Wat is een coördinerend deurwaarder?

De CDW is het aanspreekpunt voor zowel de inhoudingsplichtige(n) als de inwoner wanneer het gaat om de beslagvrije voet.

4.2 Wanneer ben je de coördinerend deurwaarder?

Alleen bij een samenloop van beslagen op dezelfde inkomensbron – dus bij dezelfde inhoudingsplichtige – speelt de rol van coördinerend deurwaarder. Via de samenloopmatrix kunt u eenvoudig zien wie in een samenloop situatie CDW zou worden. In het tabblad 'warme-koude overdracht' kunt u daarnaast afgelezen tussen welke ketenpartners er sprake is van een warme, dan wel koude overdracht. Via deze [link](#) komt u op de juiste pagina.

4.3 Kan de gemeente ook coördinerend deurwaarder zijn?

Ja het kan zijn dat de gemeente de CDW is. Dit zal het geval zijn wanneer de gemeente het oudste beslag heeft gelegd en de opvolgend beslaglegger beslag legt voor een vordering met lagere preferentie of wanneer er vereenvoudigd derdenbeslag wordt gelegd voor een vordering met een gelijke preferentie.

In de praktijk zijn een aantal gevallen te onderscheiden:

1. Wanneer de gemeente vóór een concurrente vordering van een gerechtsdeurwaarder een executoriaal beslag heeft gelegd voor een preferente vordering.

Bijvoorbeeld wanneer de gemeente een loonbeslag heeft gelegd voor een preferente vordering van een ex-bijstandsgerechtigde op grond van artikel 60, zevende lid, Participatiewet en er na het beslag van de gemeente nog een beslag wordt gelegd door een gerechtsdeurwaarder voor een concurrente vordering. In dit geval is de gemeente de CDW. Dit betekent dus dat de gemeente de beslagvrije voet vaststelt en communiceert, de inning op zich neemt en moet verdelen. Verdelen speelt in deze echter in principe in de praktijk niet, omdat de gemeente door de preferentie van de vordering de gehele afloscapaciteit tot zich kan nemen.

2. Wanneer de gemeente beslag heeft gelegd voor een preferente vordering en er na de gemeente een andere beslaglegger beslag legt voor een preferente vordering. In dit geval geldt dat degene met het oudste executoriale recht, de CDW is.

Bijvoorbeeld wanneer zowel de gemeente als het UWV voor een preferente vordering beslag heeft gelegd, maar de gemeente als eerste beslaglegger kan worden aangemerkt. In dit geval is de gemeente de CDW, die de opbrengst naar evenredigheid moet verdelen en moet bijhouden wanneer de vorderingen volledig zijn afgelost.

3. Wanneer de gemeente het oudste beslag heeft gelegd voor een concurrente vordering en de opvolgend beslaglegger is geen gerechtsdeurwaarder en heeft ook een concurrente vordering.

Bijvoorbeeld wanneer de gemeente beslag heeft gelegd voor een belastingvordering (concurrent) en de belastingdienst legt na de gemeente beslag voor een concurrente vordering.

4.4 Wanneer is de gemeente niet de coördinerend deurwaarder?

De gemeente is niet de CDW wanneer zij niet het oudste executoriale beslag heeft gelegd of wanneer de gemeente wel het oudste executoriale beslag heeft gelegd voor een concurrente vordering en de opvolgend beslaglegger een gerechtsdeurwaarder is. Dit zal in de volgende situaties gelden:

1. De gemeente heeft wel het oudste executoriale beslag, maar voor een concurrente vordering. Een gerechtsdeurwaarder die opvolgend beslag legt voor een vordering met een hogere of gelijke preferentie zal het coördinerend deurwaarderschap overnemen;
2. De gemeente legt beslag na een ander. De beslaglegger met het oudste executoriale beslag zal in de meeste gevallen de coördinerend deurwaarder zijn.

Voorbeeld: Gemeente X legt vereenvoudigd derdenbeslag voor een concurrente vordering, opvolgend legt een gerechtsdeurwaarder beslag voor een concurrente vordering en de laatste (vereenvoudigd) derdenbeslaglegger is gemeente Y voor een preferente vordering.

De gerechtsdeurwaarder is in dit geval de coördinerend deurwaarder, ondanks dat de gemeente X het oudste executoriale beslag heeft. Dit betekent dat bij verdeling de gerechtsdeurwaarder wel verdeelkosten in rekening mag brengen, ondanks dat de gemeente Y door de preferentie van de vordering de gehele afloscapaciteit toe zal komen.

4.5 Wanneer weet ik of de gemeente coördinerend deurwaarder is?

Aan de hand van de derden-verklaring is af te leiden of er sprake is van samenloop en zo ja, wie kan worden aangemerkt als CDW. Meestal is bij het versturen van het Overzicht van de beslagvrije voet dan ook nog niet bekend of er sprake is van samenloop. Om die reden is in het Overzicht van de beslagvrije voet een voorbehoud opgenomen omtrent de daar vastgestelde beslagvrije voet. Wanneer blijkt dat er sprake is van samenloop is immers de CDW degene die de beslagvrije voet vaststelt.

4.6 Wat zijn de taken van de coördinerend deurwaarder?

De coördinerend deurwaarder is degene die bij samenloop van beslagen de beslagvrije voet vaststelt en alle daarmee samenhangende taken, zoals de jaarlijkse herberekening. Tevens is hij degene die int en verdeelt. De taken van de CDW zijn:

1. Het berekenen van de beslagvrije voet;
2. Het communiceren van de beslagvrije voet;
3. Het eventueel herrekenen en aanpassen van de beslagvrije voet;
4. Het vaststellen van de beslagvrije voet;
5. Het innen van de opbrengst;
6. Eventueel het verdelen van de opbrengst;
7. Aanspreekpunt voor zowel de inwoner, inhoudingsplichtige(n) en andere beslagleggers voor wat betreft de beslagvrije voet.

4.7 Wij zijn CDW en dragen onze vordering over aan een deurwaarder. Gaat het CDW-schap dan ook over naar deze deurwaarder of blijft de gemeente zelf CDW?

Het coördinerend deurwaarderschap wordt bepaald aan de hand van de datum van het beslag, het type vordering (preferent of niet) en de identiteit van de beslaglegger. Wanneer de gemeente de inning van een vordering uitbestedt aan een gerechtsdeurwaarder, zal in dat geval wordt het coördinerend deurwaarderschap overgedragen aan de deurwaarder. De deurwaarder vervult voor die vordering die overgedragen zijn alle taken van de CDW.

4.8 Hoe komt de gemeente te weten wie de coördinerend deurwaarder is?

Het nog ontbreken van de routevoorziening heeft gevolgen voor de praktijk en de effectiviteit van het coördinerend deurwaarderschap. Het coördinerend deurwaarderschap kan immers pas in volle breedte worden uitgevoerd als de aangekondigde Wskd waar de routevoorziening onderdeel van is, in werking is getreden. Hiermee kan de coördinerende deurwaarder sneller worden geïdentificeerd.

In afwachting van de Wskd is de derde-beslagene voorsnog degene bij wie informatie kan worden achterhaald over andere lopende beslagen op de inkomensbron.

4.9 Moet de gemeente verdelen wanneer er sprake is van samenloop?

Gemeenten hoeven de afloscapaciteit in beginsel alleen te verdelen wanneer de gemeente is aan te merken als CDW en er sprake is van meerdere vorderingen van gelijke rang. In de praktijk zal deze situatie niet vaak voorkomen. Mocht deze uitzonderlijke situatie zich toch voordoen, bepaalt artikel 7 van het afsprakenkader dat wanneer er sprake is van een samenloop met de in artikel 7 genoemde partijen, de gemeente niet hoeft te verdelen. De gehele afloscapaciteit zal worden ingezet voor de gemeentelijke vordering.

4.10 Klopt het dat de afdracht niet verdeeld hoeft te worden bij samenloop van beslag tussen gemeenten (PW), SVB of UWV?

Dat klopt. Gemeenten, UWV en SVB hebben afgesproken dat zij bij samenloop – van beslag met gelijke preferentie, er in beginsel niet verdeeld hoeft te worden. Op die manier hoeft de oudste beslagleggende partij niet de (ingewikkelde) rol van verdeler op zich te nemen. Wanneer de vordering van de oudste beslagleggende partij is voldaan, gaat het CDW-schap over naar de opvolgend vereenvoudigd derdenbeslaglegger. Deze ontvangt vanaf dat moment de afdracht. Deze afspraak is vastgelegd in afspraak 7 van het [afsprakenkader coördinerend deurwaarderschap](#). Zie ook de toelichting in de [handreiking beslagvolgorde en CDW](#).

4.11 Is er een overdracht wanneer de vordering van de coördinerend deurwaarder is voldaan en de opvolgend beslaglegger coördinerend deurwaarder wordt?

De wetswijziging biedt de mogelijkheid – geen verplichting – tot een warme overdracht tussen opvolgend coördinerend deurwaarders. Het is dus mogelijk om de beslagvrije voet en de gegevens waarop deze is gebaseerd, over te dragen aan de opvolgend beslaglegger/coördinerend deurwaarder. Meer informatie staat in de [samenloopmatrix](#) (warme/koude overdracht).

NB: in de aangekondigde Wskd is wel een verplichting tot een warme overdracht opgenomen.

Onduidelijk is wanneer deze wetgeving in werking treedt en of deze warme overdrachtsbepaling ook in de definitieve wettekst zal worden opgenomen.

4.12 Hoe houd ik overzicht op andere vorderende partijen zolang de aangekondigde Wet stroomlijning keten voor derdenbeslag (Wskd) nog niet is aangenomen en in werking getreden?

Zolang de Wskd nog niet van kracht is hebben de KBvG (gerechtsdeurwaarders), de belastingdienst, LBIO, SVB, UWV, CJIB en de VNG onderling tijdelijke afspraken gemaakt om het proces rondom de CDW te ondersteunen. Deze afspraken over onder andere de verdeling en de communicatie richting de derde en de inwoner zijn vastgelegd in een afsprakenkader. Het afsprakenkader is te raadplegen via [afsprakenkader cdw \(vng.nl\)](#)

4.13 Hoe weet ik of er sprake is van samenloop van beslag?

Zolang de aangekondigde Wskd nog niet van kracht is, heeft de derde-beslagene een centrale rol in de communicatie omtrent samenloop en het bepalen aan wie de afdracht toekomt. Via de derden-verklaring informeert de derde-beslagene de beslagleggende partij over reeds lopende beslagen.

4.14 Wat verandert er voor wat betreft het berekenen van de beslagvrije voet na invoering van de Wet stroomlijning keten voor derdenbeslag (Wskd)?

Met de aangekondigde Wskd wordt het voor beslagleggende- en verrekenende partijen mogelijk om op voorhand al rekening te houden met reeds lopende beslagen en verrekeningen bij de berekening van de beslagvrije voet. Op dit moment zijn beslagleggende partijen nog afhankelijk van informatie van de derde of de inwoner.

4.15 Vanaf 1 januari 2021 gaat de inning bij samenloop tussen gemeenten met een preferente vordering en een gerechtsdeurwaarder met een concurrente vordering niet meer standaard over naar de gerechtsdeurwaarder. Hoe kunnen we zo snel mogelijk de kosten van inning voor de gemeente en de inwoner verlagen?

Tot 1 januari 2021 gold bij samenloop van beslag tussen gemeenten met een preferente vordering en een gerechtsdeurwaarder met een concurrente vordering de gerechtsdeurwaarder de inning en verdeling op zich neemt, de zogenaamde u-bocht. De u-bocht is een onwenselijke situatie, omdat deze enkel kostenverhogend werkt. De derde-beslagene zal immers af gaan dragen aan de gerechtsdeurwaarder en deze zal de afloscapaciteit – min de kosten voor inning en verdeling – doorstorten aan de gemeente. De Wvbw brengt voor een klein onderdeel een positieve verandering t.a.v. de u-bocht: wanneer de preferente schuldeiser met een vereenvoudigd derdenbeslag als eerste beslag legt, dan blijft de preferent de innende beslaglegger.

Voor lopende beslagen waarbij de u-bocht van toepassing is, geldt dat het aan de beslagleggende partijen onderling is om af te stemmen of en zo ja, hoe en per welke datum de betaalrichting dient te wijzigen.

4.16 Wij zijn een kleine gemeente. Is het zinvol om de beslaglegging bij een GDW te beleggen? Wij zien op tegen de rol van coördinerend deurwaarder.'

Er is pas sprake van het uitvoeren van de rol van CDW wanneer er samenloop is van beslag op één inkomensverhouding (bijvoorbeeld uitkering of salaris). Wanneer gemeenten verrekenen op een lopende uitkering, speelt het coördinerend deurwaarderschap niet. Verrekenen gaat namelijk voor beslag dus in dat geval is er geen samenloop mogelijk.

De taken van de CDW bestaan uit het vaststellen van de beslagvrije voet, het innen van de gelden, het zorgdragen voor de communicatie naar de inwoner en de derde en - indien van toepassing – het verdelen van de gelden. Dit lijkt een omvangrijk takenpakket, maar dat valt in de praktijk reuze mee want:

- Er is alleen sprake van het verdelen van de gelden wanneer er meerdere gelijkwaardige vorderingen zijn. De gemeente heeft de meeste kans om CDW te worden wanneer zij beslag legt voor een vordering in het sociaal domein. Dit is een preferente vordering en dit betekent dat de gehele afloscapaciteit in beginsel toekomt aan de preferent. Wanneer er opvolgend bijvoorbeeld een deurwaarder zich meldt met een concurrente vordering,

verandert dit niks aan de afloscapaciteit. Formeel verdeelt de gemeente wel, want 100% van de afloscapaciteit komt toe aan de gemeente en 0% komt toe aan de gerechtsdeurwaarder. Wanneer er meerdere preferente vorderingen zijn en de andere partijen zijn ook bestuursorganen die zelf beslag kunnen leggen door een dwangbevel, kan de gemeente verwijzen naar afspraak 7 van het afsprakenkader. In [het afsprakenkader](#) is opgenomen dat in die gevallen niet verdeeld hoeft te worden;

- Het is niet verplicht als CDW om het coördinerend deurwaarderschap of de inning over te dragen aan de opvolgend beslaglegger wanneer de eigen vordering is voldaan, ook wel een warme overdracht genoemd;
- Wanneer de gemeente de rol van CDW vervult heeft dit gunstige effecten op de kosten. Immers gerechtsdeurwaarders zullen zowel inning- als verdeelkosten in rekening brengen. Deze worden doorberekend aan de inwoner. Dit heeft een schulden verhogend effect: de afloscapaciteit zal door de kosten lager worden en de inwoner is langer bezig met het afbetalen van de vordering;
- Wanneer de gemeente de rol van CDW vervult en merkt dat er meerdere beslagleggers zijn, kan de gemeente als CDW contact opnemen met de inwoner en hem of haar wijzen op het schuldhulpverleningsaanbod van de gemeente.

Kortom, de rol en de taken van de CDW zullen in de praktijk meevallen en bieden voor gemeenten een mooie kans om de kosten voor de inwoner laag te houden.

De positie van de inwoner

5.1 Krijgt de inwoner ook toegang tot de rekentool?

De rekentool voor inwoners is beschikbaar via www.uwbeslagvrijevoet.nl. Anders dan in het gemeenteportal worden in het burgerportal geen bronnen geraadpleegd en gegevens getoond. Alle gegevens dienen door de burger te worden ingevuld.

5.2 Krijgt de inwoner nu nog maar één beslagvrije voet gecommuniceerd?

Nee, zolang de aangekondigde Wskd nog ontbreekt zal elke beslaglegger de door hem vastgestelde beslagvrije voet richting de inwoner (onder voorbehoud) communiceren. De beslaglegger kan op voorhand niet weten of er sprake is van een lopend beslag of verrekening. Het is aan de inwoner om vanuit zijn controlerende rol bij de beslaglegger aan te geven dat er sprake is van een al lopend beslag of verrekening. In de begeleidende brief die met het overzicht van de beslagvrije voet wordt verzonden wordt de inwoner hierop geattendeerd.

5.3 Kan de situatie nog voorkomen dat er verschillende beslagvrije voeten worden vastgesteld?

Ja in een uitzonderlijke situatie is dit theoretisch mogelijk. De coördinerend deurwaarder geldt per inkomensbron. Door de verplichte beslagvolgorde wordt het beslag zoveel mogelijk op één inkomensbron gecentreerd. In uitzonderlijke gevallen kan er afgeweken worden van de beslagvolgorde en kan er dus op verschillende inkomensonderdelen beslag liggen. Dit betekent dat, wanneer er op verschillende inkomens beslag ligt, er voor die verschillende inkomens een andere beslagvrije voet kan zijn vastgesteld. Wanneer er beslag ligt op meerdere inkomensbronnen kunnen er dus meerdere coördinerende deurwaarders zijn met wie de inwoner moet communiceren. Het is de taak van de inwoner om dit te controleren en de beslagleggers op de hoogte te brengen van elkaars beslag.

5.4 Welke rechten krijgt de inwoner?

De inwoner kan informatie aanleveren of vragen om een tussentijdse herberekening om zijn beslagvrije voet te wijzigen.

- **Herberekening van de vastgestelde beslagvrije voet**
De inwoner heeft bij controle van de gecommuniceerde beslagvrije voet de mogelijkheid om aanvullende informatie te verstrekken ten behoeve van de beslagvrije voet. Denk hierbij aan de situatie dat de informatie uit de UWV Polisadministratie niet actueel genoeg is en de inwoner zelf een meer actuele loonstrook aanlevert.
- **Tussentijdse herberekening**
De beslagleggende partij kan de beslagvrije voet opnieuw vaststellen indien deze bekend raakt met feiten of omstandigheden die van invloed kunnen zijn op de hoogte van de beslagvrije voet. Dit kan een signaal zijn van de inwoner maar ook van derden.

5.5 Er vindt in elk geval minimaal jaarlijks een herberekening van de beslagvrije voet plaats. Dit is vastgelegd in de wet. Wordt de inwoner door de Wvbbv daadwerkelijk beter beschermd in het bestaansminimum?

De verwachting is dat de wetwijziging voor de meeste inwoners een positief effect teweegbrengt, omdat de inwoner geen informatie meer hoeft aan te leveren. De administratieve druk valt daarmee deels weg en de beslagvrije voet zal in een deel van de gevallen hoger worden vastgesteld dan nu

het geval is. Bij bijstandsuitkeringen waarbij de BVV is vastgesteld als percentage: 95% van de norm inclusief vakantietoeslag, is herberekening niet meer nodig. De bijstandsuitkering is al afgestemd op de woon- en leefsituatie en de BVV 'veert' automatisch mee.

Er is echter ook een aantal kanttekeningen te maken bij de wetwijziging. Deze zijn uitgebreid te lezen in de bestuurlijke reacties van VNG en komen in het kort op het volgende neer:

- Geen samenhang implementatie brede schuldenaanpak
 - Een succesvolle implementatie van de vereenvoudiging van de beslagvrije voet hangt nauw samen met de aangekondigde Wskd
- Geen breed coördinerende rol voor de CDW;
 - De CDW is enkel voor wat betreft de vaststelling van de beslagvrije voet het aanspreekpunt voor de schuldenaar en niet voor het gehele beslagproces. Dit biedt echter geen oplossing voor het – o.a. door de Ombudsman¹ – gesignaleerde probleem dat het door gebrek aan coördinatie bij de invorderaars het voor de inwoner in complexe situaties onduidelijk is wat hij moet doen en waar hij moet zijn. Daarnaast is onder de vereenvoudiging beslagvrije voet wetgeving geen verplichting tot warme overdracht tussen opvolgende coördinerende deurwaarders opgenomen.
- Het bestaansminimum wordt niet op alle vlakken geborgd;
 - De beslagvrije voet voor minima wordt 95% van het netto-inkomen inclusief vakantietoeslag, zodat deze groep inwoners ten alle tijden een afloscapaciteit hebben. Het kabinet wil hiermee het signaal afgeven dat financiële verplichtingen moeten worden nagekomen. In de memorie van toelichting wordt aangegeven dat hierbij wordt aangesloten bij het percentage dat de NVVK hanteert als minimale aflossingscapaciteit bij een (minnelijke) schuldregeling. De afloscapaciteit bij de minnelijke schuldregeling is echter substantieel anders dan de te hanteren afloscapaciteit bij de beslagvrije voet: de minnelijke schuldregeling is een vrijwillige regeling die in principe na drie jaar leidt tot finale kwijtschelding van de schuld, terwijl de 95% norm in de vereenvoudiging beslagvrije voet wetgeving geen eindige looptijd kent.
 - Zolang de (aangekondigde) Wskd nog niet van kracht is en gezien de rol van CDW per inkomensbron, kunnen beslagen en verrekeningen nog steeds langs elkaar heen gaan.
- De controlerende inwoner
 - De wet gaat uit van een hoge mate van zelfredzaamheid van de inwoner terwijl de praktijk heeft uitgewezen dat deze groep erg kwetsbaar is en het hebben van schulden ook stress en psychosociale problemen met zich meebrengt. De wet vraagt een actieve rol van deze groep. Een juist vastgestelde beslagvrije voet blijft dus in zekere mate afhankelijk van de activiteit van de inwoner.
- Het schuld ophogend effect van incasso- en executiekosten is niet op alle vlakken gewijzigd
 - Het onwenselijke effect van een deurwaarder die incasso- en verdeelkosten in rekening brengt, de zogenaamde u-bocht, is slechts ten dele opgelost. Vereenvoudigd derdenbeslag voor een preferente vordering na beslag voor een concurrente vordering door een deurwaarder brengt nog steeds verdeelkosten met zich mee, terwijl er in feite niet verdeeld hoeft te worden omdat de gehele afloscapaciteit zal worden benut ter aflossing van de preferente vordering.

¹ Nationale ombudsman, *invorderen vanuit het burgerperspectief: Onderzoek naar knelpunten die burgers ervaren bij het invorderen van schulden door de overheid*, 2019/005, 9 februari 2019

Het applicatielandschap

6.1 Welke aanpassingen zijn nodig in het gemeentelijke applicatielandschap?

Gemeenten moeten kiezen of zij gebruik maken van een generiek webportaal of een system-to-system oplossing. Zowel het Inlichtingenbureau als [Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders](#) bieden een system-to-system keteninterface aan. Daarnaast biedt het [Inlichtingenbureau een generiek webportaal](#) aan. Gemeenten kunnen via IB of SNG aansluiten op een BVV rekentool. Voor de BVV rekentool zijn ongeveer twee keer per jaar releases. De impact hiervan is afhankelijk van de techniekeuze en de inhoud van de release. Een release kan bijvoorbeeld invloed hebben op werkprocessen of communicatie. Wijzigingen in de organisatie kunnen impact hebben op hoe en door wie de rekentool bevraagd wordt. Voor app-to-app loopt dit vaak via de leverancier. Voor het gemeenteportaal betreft dit o.a. aanmelden bij IB, E-Herkenning, borgen informatiebeveiliging, aanvragen (sub)OIN's en mogelijk PKI-certificaten.

6.2 Wat is het verschil tussen het webportaal en het burgerportaal?

Het webportaal is het portaal voor invorderaars en is gebouwd door het Inlichtingenbureau. Hierin is de bronbevraging naar de Polisadministratie en de BRP opgenomen en wordt de berekening voor de vaststelling van de BVV uitgevoerd.

Het burgerportaal is een website die inwoners kunnen benaderen om hun beslagvrije voet zelfstandig te berekenen met hun eigen gegevens (er is geen bronbevraging mogelijk). Daarnaast kunnen ze er terecht voor uitleg over de beslagvrije voet en de Wvbbv in het algemeen. Het burgerportaal is vrij toegankelijk en kan door iedereen worden gebruikt.

6.3 Heeft de schuldhulpverlener ook toegang tot de rekentool?

In het kader van de gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) moet de schuldhulpverlener sinds 1 januari 2021 bij het plan van aanpak een berekening van de beslagvrije voet (BVV) in acht nemen. In de Memorie van toelichting wordt gesproken over een ICT-tool die hiervoor gebruikt kan worden.

Sinds 1 mei 2021 is de BVV rekentool via het webportaal van het inlichtingenbureau toegankelijk voor schuldhulpverleners. Het portaal is vooralsnog helaas alleen bereikbaar voor organisaties die het portaal via een beveiligd netwerk (Diginetwerk of Gemnet) kunnen benaderen. [Op deze pagina van het Inlichtingenbureau](#) vindt u het aanmeldformulier, aanvullende informatie over het aanmeldproces en veelgestelde vragen en antwoorden.

De VNG heeft in afstemming met [Stichting Inlichtingenbureau \(IB\)](#) een handreiking ontwikkeld voor de schuldhulpverlener voor het gebruik van de rekentool. In de [handreiking](#) wordt informatie gegeven over hoe een gemeente zich kan aanmelden voor de BVV rekentool en hoe en wanneer de BVV rekentool gebruikt kan worden.

Partijen die (nog) geen gebruik kunnen maken van de rekentool van het Inlichtingenbureau, kunnen de rekentool voor inwoners (het burgerportaal) gebruiken om de beslagvrije voet te berekenen. Het burgerportaal past dezelfde (uniforme) rekenregels toe maar maakt geen gebruik van bronbevragingen. Schuldhulpverleners kunnen de BRP raadplegen maar zijn voor de overige gegevens afhankelijk van de gegevens die de inwoner verstrekt.

6.4 Heeft de gemeente in de rol van inhoudingsplichtige toegang tot de rekentool?

Nee, de inhoudingsplichtige moet uitgaan van de beslagvrije voet zoals deze door de beslagleggende partij (of bij samenloop de CDW) is vastgesteld.

6.5 Mijn gemeente heeft alle beslagleggingstaken uitbesteed. Is het dan wel nodig om aan te sluiten op de rekentool?

Het is allereerst verstandig om goed te inventariseren of alle invorderingsrollen daadwerkelijk zijn uitbesteed, denk daarbij aan het sociaal domein/Participatiewet, gemeentebelastingen en invorderingen overig (zoals toeristen- en havenbelasting, leges etc.). Daarnaast is het van belang om de processen (van aanvraag tot communicatie en eventueel herberekening) goed in kaart te brengen en zorgvuldige afspraken te maken met de betrokken externe partijen. Indien hieruit blijkt dat de gemeente zelf geen invorderingstaken heeft, is er geen toegang nodig tot de rekentool. Wel blijven gemeenten uiteraard wel zelf verantwoordelijk voor het toepassen van de beslagvrije voet wanneer verrekend wordt op de bijstandsuitkering. Aansluiten op de rekentool is in dat geval niet nodig. Bij verrekenen wordt in principe de 5%-regeling toegepast en hoeft de beslagvrije voet niet gecommuniceerd te worden via een Overzicht van de beslagvrije voet.

6.6 Wij ontvangen als gemeente een verzoek van ons gerechtsdeurwaarderskantoor om een volmacht voor bevraging van de generieke voorziening te ondertekenen. Is dat nodig?

Nee, dit is niet nodig. Gerechtsdeurwaarders hebben bij opdracht zelfstandig toegang tot de beslagvrije voet. Hierbij is de KBvG de verwerkersverantwoordelijke en de Gerechtsdeurwaarder de verwerker.

6.7 Hoe ondersteunt het webportaal de berekening van de beslagvrije voet?

Het webportaal biedt de mogelijkheid om de beslagvrije voet te berekenen en een Overzicht van de beslagvrije voet te genereren. In het webportaal kan een keuze gemaakt worden voor welk inkomen (beslagobject) de beslagvrije voet berekend wordt. Verder is het mogelijk om de overige gegevens die nodig zijn om de beslagvrije voet te bepalen en toe te voegen, bijvoorbeeld lopende beslagen of verrekeningen. Het resultaat is dan een Overzicht van de beslagvrije voet die als PDF gedownload en direct met de begeleidende brief naar de inwoner en de inhoudingsplichtige gestuurd kunnen worden. De handleiding [hier](#) te vinden.

6.8 Hoe komt het dat er een negatief inkomen zichtbaar is in de rekentool?

Het is mogelijk dat uit de rekentool negatieve inkomsten komen. Dat is het gevolg van administratieve correcties die de werkgever of uitkeringsverstrekker moet doorvoeren in de Polisadministratie om eerdere fouten in aangiftes te herstellen. Wanneer de rekentool een negatief inkomen laat zien, dan zal de beslaglegger het werkelijke inkomen bij de inhoudingsplichtige moeten opvragen zodat de beslagvrije voet met deze aangeleverde gegevens herberekend kan worden.

6.9 Hoe ga ik om met 'lege' inkomensverhoudingen in de rekentool en moet ik die opnemen in het Overzicht van de beslagvrije voet?

De gegevens die de rekentool ophaalt uit de Polisadministratie hebben altijd betrekking op het verleden; er wordt uitgegaan van het gemiddeld belastbaar inkomen over de laatste drie maanden. Het kan dan ook voorkomen dat er uit de rekentool een inkomensverhouding zichtbaar wordt waar een inkomen van € 0,- aan gekoppeld is. Denk hierbij aan 0-uren contracten waarvoor de afgelopen tijd geen uren gemaakt zijn of in geval van een net gestarte baan. De

inkomensverhouding heeft dan geen invloed op het resultaat van de berekende beslagvrije voet. Het is wel van belang dat deze inkomensverhouding als zodanig wordt opgenomen in het Overzicht van de beslagvrije voet. Op die manier kan de inwoner kennisnemen van het feit dat dit inkomen is opgenomen in de Polisadministratie en kan worden aangetoond dat deze dus is meegenomen in de berekening van de beslagvrije voet. Dit ondanks het feit dat een inkomen van € 0,- uiteindelijk geen invloed gehad op de berekende beslagvrije voet.

6.10 Kan de BVV verhoogd worden wanneer inwoners hoge woonkosten hebben?

Ja, sinds 1 januari 2023 kunnen meer inwoners met woonkosten in aanmerking komen voor een (tijdelijke) ophoging van de BVV. Dit is het geval wanneer de inwoner woonkosten heeft die niet in aanmerking komen voor huurtoeslag (zie Q&A 3.4).

Onder het begrip 'woonkosten' wordt gerekend:

- Huurwoning: de rekenhuur plus eventueel een maximum aan bijkomende servicekosten. Via [Woonkosten | Uw beslagvrije voet](#) kunt u lezen wat er onder servicekosten valt en welke maximaal bedrag wordt meegerekend.
- Koopwoning: hypotheekrente, erfpacht plus maximaal 0,057% van de WOZ-waarde.

Aflossingen op de hypotheek wordt niet meegerekend als woonkosten. Het gaat dan om vermogensvorming. Een eventuele hypotheekrenteaf trek wordt als inkomen in mindering gebracht op de beslagvrije voet en wordt dus niet meegenomen bij de bepaling van de hoogte van de woonlasten van de inwoner.

Wanneer de inwoner een gezamenlijke huishouding voert, komt deze alleen in aanmerking voor een verhoging wanneer de (niet beslagen) inkomsten van de partner onvoldoende zijn om de hogere woonkosten te betalen.

Samengevat gelden dus onderstaande voorwaarden:

1. De inwoner heeft woonkosten en een type woning die niet in aanmerking komt voor huurtoeslag. De BVV wordt verhoogd om het ontbrekend recht op huurtoeslag te compenseren. Dit betekent dat de rekentool de bv v verhoogd met het bedrag aan huurtoeslag waar de inwoner o.b.v. zijn inkomen ongeveer recht op zou hebben. De BVV wordt in deze gevallen structureel gecompenseerd.
2. Als woonkosten hoger zijn dan het vastgestelde drempelbedrag (in 2023: €888,87) en de inwoner heeft geen partner of de partner kan de hoge woonkosten niet betalen dan kan de BVV voor 18 maanden worden verhoogd met de woonkosten die het drempelbedrag overstijgen.

Inwoners kunnen via de website van het burgerportaal meer uitleg vinden over de woonkosten via deze link: [Woonkosten | Uw beslagvrije voet](#)

De gemeente in de rol van derde-beslagene

7.1 Binnen welk termijn moet de derde de derdeverklaring terugsturen naar de beslaglegger?

Vanaf de ingangsdatum van het beslag dient de derde na 2 weken de derdeverklaring naar de beslaglegger te sturen. Na deze 2 weken 'wachtijd' heeft de derde nog 2 weken om de derdeverklaring te versturen. Deze termijn is vastgelegd in [Artikel 476a Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering](#): *Indien de geëxecuteerde de derde dit binnen twee weken na het leggen van het beslag schriftelijk verzoekt, wordt de verklaring gedaan zodra vier weken zijn verstreken na het*

leggen van het beslag. In totaal heeft de derde vanaf het moment van de beslaglegging dus 4 weken de tijd: een wachttijd van 2 weken en een ‘reactietijd’ van 2 weken.

In het verleden diende de derdebeslagene pas na 4 weken te verklaren (hoewel in de toenmalige derdeverklaring per abuis stond dat er binnen 4 weken verklaard moest worden). De wachttijd is in de huidige wetgeving verkort naar 2 weken. Voor inwoners is dit van belang omdat zij gedurende de wachttijd kunnen proberen het beslag te laten schorsen via de rechter. Inwoners die het beslag willen schorsen, kunnen de derde laten weten dat zij niet willen dat er direct na de 2 weken ‘wachttijd’ verklaard wordt. In die gevallen dient de derde pas na 4 weken te verklaren. Uiteraard vervalt de verplichting om te verklaren wanneer het beslag daadwerkelijk geschorst wordt.

7.2 Kan de gemeente in de rol van derde-beslagene de beslagvrije voet zelf op 95% van de geldende bijstandsnorm zetten?

Nee, de beslagleggende partij of de CDW (bij samenloop) is degene die de beslagvrije voet vaststelt. Het overgangsrecht, zoals opgenomen in artikel XXII, bepaalt dat indien voor de datum van inwerkingtreding beslag is gelegd, de door de deurwaarder volgens dat recht vastgestelde beslagvrije voet van toepassing blijft. De beslagleggende partij heeft 12 maanden de tijd om een nieuwe beslagvrije voet te berekenen voor beslagen die zijn gelegd onder de oude wetgeving. Hier is dus geen rol voor de derde-beslagene weggelegd. De gemeente kan de inwoner er uiteraard wel op attenderen dat de inwoner kan verzoeken om een herberekening van de beslagvrije voet op grond van de nieuwe wet.

Het nieuwe artikel 475dc lid 2 Rv van de Verzamelwet SZW 2022 regelt dat de beslagleggende partij bij beslag op bijstandsuitkeringen de BVV mededeelt als percentage (95%) van de voor de inwoner geldende bijstandsnorm inclusief vakantiebijslag. Wanneer de beslagvrije voet wordt vastgesteld als een percentage van 95% van de geldende bijstandsnorm is jaarlijkse herberekening van de beslagvrije voet niet meer nodig. De BVV van 95% ‘veert’ dan automatisch mee met eventuele normwijzigingen.

7.3 Wat kan ik als derde doen als een BVV nog niet conform Wvbbv is vastgesteld?

Alle oude beslagen en verrekeningen moeten (conform de [overgangsbepaling](#)) na 12 maanden voldoen aan de Wvbbv. De BVV is een aangelegenheid tussen de inwoner en de beslaglegger. De derdebeslagene speelt hierin geen rol en moet het beslag (blijven) uitvoeren. De inwoner kan de beslaglegger verzoeken om de beslagvrije voet te herberekenen. De beslaglegger zal de beslagvrije voet met terugwerkende kracht aanpassen vanaf het moment dat de herberekening had moeten plaatsvinden. Inwoners kunnen hierover meer informatie vinden via: [Is de beslagvrije voet nog geldig? | Uw beslagvrije voet.](#)

7.4 Kan de derdebeslagene de beslaglegger verzoeken om het beslag te beëindigen?

Het is niet mogelijk om als derdebeslagene te verzoeken om beëindiging van het beslag als er een BVV wordt vastgesteld die hoger is dan het maandelijkse inkomen. Als de inwoner naast het beslagen inkomen (het beslagobject) nog andere inkomsten heeft, dan wordt de (toegepaste) BVV die geldt voor het specifieke beslagobject hiermee verlaagd. Zo wordt voorkomen dat de beslaglegger op meerdere inkomens beslag moet leggen. Daardoor kan het voorkomen dat het totale inkomen dat de inwoner mag overhouden (de BVV “*het totale bedrag dat u per maand overhoudt om van te leven*” hoger is dan het inkomen van het beslagobject waar de toegepaste BVV (“*van dit inkomen mag u xxx per maand houden*”) voor geldt.

Voorbeeld 1:

Een inwoner heeft een uitkering van € 1.488 per maand en daarnaast inkomen uit loondienst. Daarom is zijn BVV op basis van zijn totale netto-inkomen €1.701 (max norm BVV alleenstaande). Op het Overzicht van de beslagvrije voet staat de BVV en de (toegepaste) BVV die geldt voor het specifieke beslagobject. Gezien de beslagvolgorde is de uitkering het beslagobject. Hoewel de uitkering lager is dan de totale BVV, betekent dit niet dat er geen afloscapaciteit is. De derdebeslagene dient de inkomsten boven de toegepaste BVV af te dragen aan de beslaglegger.

Voorbeeld 2:

De BVV is vastgesteld op 1200 euro. De inwoner krijgt maandelijks een uitkering van 1180 euro, maar ontvangt in mei 900 euro aan vakantiegeld. Hoewel er maandelijks niet afgedragen kan worden, is het inkomen inclusief VT wel boven de BVV en dient het inkomen boven die BVV afgedragen te worden. De inwoner mag van zijn vakantiegeld 240 euro houden (12 x 20 euro) en 660 euro wordt afgedragen aan de beslaglegger.

7.5 Er was onder het oude recht geen afloscapaciteit, maar de Wvbw regelt dat iedere inwoner minstens 5% afloscapaciteit heeft. Hoe moet ik als derdebeslagene omgaan met beslagen van voor 2021?

Hoewel in de wet is opgenomen dat iedereen tenminste 5% aflost, ontstaat deze afloscapaciteit niet automatisch. Het is de taak van de beslagleggende partij om de BVV vast te stellen. De BVV die de beslagleggende partij voor 1-1-2021 vaststelde en communiceerde lag hoger dan het inkomen. Daardoor was er geen afloscapaciteit en vond er geen afdracht plaats. De derde volgt de BVV van de beslagleggende partij en mag deze niet zelf aanpassen.

Dit betekent dat er pas afloscapaciteit (en dus een basis voor afdracht) ontstaat op het moment dat de beslagleggende partij een nieuwe BVV vaststelt. De afloscapaciteit ontstaat pas op het moment van de hernieuwde vaststelling van de BVV en niet met terugwerkende kracht.

Het is de taak van de enige beslagleggende partij of de coördinerende deurwaarder (CDW) om de BVV te herberekenen. Als er een nieuw beslag wordt gelegd terwijl er al een beslag ligt gebeurt in principe het volgende: een gerechtsdeurwaarder ziet in het beslagregister dat er een eerder beslag is gelegd (of verneemt dit van de derde) en dient zijn beslag in bij de CDW. De gerechtsdeurwaarder zal in dat geval dus niet 'zelf' een BvV communiceren met de derde. Beslagleggers die het beslagregister niet kunnen inzien zullen wel een BVV berekenen en deze onder voorbehoud communiceren. Zij vernemen vervolgens via de derdenverklaring dat er een eerdere beslaglegger is en dienen op basis daarvan hun beslag in bij de CDW. Als een beslagleggende partij een beslag (zonder afloscapaciteit) van voor 1-1-21 herberekent, wordt er wel een BVV gecommuniceerd, maar geen nieuwe derdenverklaring gestuurd en zullen gerechtsdeurwaarders het beslagregister niet raadplegen. Het betreft immers geen nieuw beslag.

Indien een derde geen volledig overzicht heeft van eerder ingediende beslagen, waarop voor 1-1-2021 geen afloscapaciteit was, kan dit tot gevolg hebben dat de gemeente geen volledige derdenverklaring kan verstrekken aan een nieuwe beslagleggende partij. Ook kan de situatie ontstaan dat er wordt afgedragen aan een beslagleggende partij terwijl er een ouder beslag is en er dus een andere beslaglegger recht had op de afdracht. In dat geval wordt gehandeld conform artikel 478 lid 5 Rv: *Een derdebeslagene die een betaling of afgifte heeft gedaan aan een deurwaarder die een van de andere executoriale beslagen heeft gelegd, heeft niettemin bevrijdend*

betaald. De deurwaarder die de gelden of goederen heeft ontvangen, draagt deze onverwijld af aan de coördinerende deurwaarder.

7.6 Heeft de inkomensvrijlating invloed op de hoogte van de beslagvrije voet?

De CDW berekent de beslagvrije voet. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de inkomensvrijlating. Al het inkomen boven de beslagvrije voet valt onder de afloscapaciteit c.q. komt toe aan de beslagleggende partij ten behoeve van de aflossing van schulden. De gemeente heeft als derde-beslagene dus geen invloed op het bepalen van de beslagvrije voet of de afloscapaciteit. Als derde-beslagene dien je je te houden aan de beslagvrije voet zoals vastgesteld door de coördinerend deurwaarder.

7.7 Moet ik als derde het gehele vakantiegeld afdragen aan de beslaglegger?

De Wvbw verandert niets ten aanzien van het afdragen van het vakantiegeld. De jurisprudentie blijft dus leidend. Dit betekent dat het vakantiegeld volledig onder het beslag valt wanneer uitbetaling plaatsvindt terwijl er een beslag loopt. Daarbij geldt wel de kanttekening dat het niet zo mag zijn dat de inwoner met terugwerkende kracht onder de beslagvrije voet c.q. het bestaansminimum komt. Voor inwoners met een inkomen op of onder bijstandsniveau dient dan ook extra oplettendheid in acht te worden genomen. De gemeente als derde-beslagene kan de afdracht aan de beslaglegger immers op twee manieren inregelen:

1. Elke maand wordt 5% van het netto-inkomen inclusief vakantiegeld afgedragen.
- Of**
2. De gemeente reserveert het vakantiegeld en draagt jaarlijks af.

Indien elke maand 5% van het inkomen inclusief vakantietoeslag is afgedragen, is het vakantiegeld op deze manier al meegerekend in de aflossing.

7.8 Welke invloed heeft de keuze tussen afdracht per maand of afdracht per jaar?

Wanneer gemeenten maandelijks afdragen, betekent dit dat gerechtsdeurwaarders maandelijks verdelen. Hiervoor mogen zij verdeelkosten in rekening brengen. Bij een jaarlijkse afdracht rekenen deurwaarders maar één keer verdeelkosten. Het is voor inwoners dus gunstiger wanneer gemeenten jaarlijks afdragen. Dan gaat er minder van hun afloscapaciteit naar kosten die gemaakt worden voor het verdelen van de opbrengst en blijft er meer over voor de aflossing van hun schuld. De keuze voor afdracht is door de wetgever nadrukkelijk aan de gemeente gelaten. Niet altijd is een jaarlijkse afdracht technisch mogelijk. Ook kan het een inwoner betreffen met zeer wisselende inkomsten, waardoor de vakantietoeslag die bij de gemeente opgebouwd wordt geen 5% van het totale inkomen bedraagt. Daardoor kan er voor de gemeente een risico ontstaan. Daarnaast is de gemeente als derdebeslagene zelf geen partij, maar voert zij 'slechts het beslag uit dat door de deurwaarder is gelegd'. In een eerste gerechtelijke uitspraak is deze zienswijze door de rechter bevestigd. In het belang van de inwoner verdient het in ieder geval de voorkeur om te kiezen voor een jaarlijkse afdracht wanneer de gemeente in staat is om jaarlijks af te dragen én zeker is dat er 5% vakantietoeslag beschikbaar is.

Het is van belang deze keuze als derde zorgvuldig te maken en daarbij de belangen van verschillende betrokken partijen mee te wegen. Zo vordert het LBIO bijvoorbeeld voor de kinder- en partneralimentatie en is deze partij als gevolg daarvan (des te meer) gebaat bij een maandelijks afdracht van de afloscapaciteit. Daarnaast brengt het LBIO geen kosten in rekening voor maandelijks afdracht en ondervindt de inwoner hier in deze situaties dus geen nadelen van.

7.9 Hoe moeten we als derde omgaan met jaarlijkse afdracht bij aanvullende bijstand?

Bij aanvullende bijstand is het in beginsel niet mogelijk om jaarlijks af te dragen omdat de 5% afloscapaciteit in deze situaties niet overeenkomt met de afdracht van de vakantietoeslag. Bij algemene bijstand komen deze bedragen overeen, maar omdat de gemeente bij aanvullende bijstand alleen over het gedeelte aanvullende bijstand vakantietoeslag reserveren is dit bedrag lager dan 5% van het inkomen. De rest van de VT wordt immers gereserveerd door de werkgever.

7.10 Moet het vakantiegeld worden gereserveerd worden of uitbetaald bij maandelijkse afdracht?

De Memorie van Toelichting beschrijft dat de gemeente (in de rol van derde-beslagene) de afdracht aan de deurwaarder op twee manieren kan inrichten: de gemeente kan de reservering voor het vakantiegeld reserveren voor de afdracht aan de deurwaarder en dit bedrag eens per jaar afdragen in mei of maandelijks 5% afdragen. Er wordt echter niet gespecificeerd hoe er met het vakantiegeld omgegaan moet worden bij maandelijkse afdracht.

Als de derde maandelijks afdraagt en het vakantiegeld maandelijks reserveert, leeft de inwoner feitelijk 11 maanden per jaar van een BVV van 90%. Vanuit uitvoerings- en inwonersperspectief is de beslagvrije voet echter geen abstract jaarlijks gemiddelde, maar het feitelijke bedrag dat de inwoner maandelijks op zijn rekening krijgt en waarmee hij zijn rekeningen moet betalen en boodschappen doet. Het is ook het bedrag waarop de schuldhulpverlener of beschermingsbewindvoerder een sluitend budgetplan moet zien te maken.

Vrijheid in de uitvoering kan bijdragen aan maatwerk voor inwoners, maar creëert ook een extra verantwoordelijkheid: het vraagt om een zorgvuldige afweging. Zeker gezien de kleine marge rondom het bestaansminimum en de stijgende vaste lasten voor wonen, energie et cetera. Daardoor kan 11 maanden leven van een BVV van 90% in bepaalde situaties mogelijk meer financiële problemen veroorzaken en nadelen hebben, die niet opwegen tegen de voordelen van het jaarlijks ontvangen van het vakantiegeld in mei. Een goede afweging en individueel maatwerk zorgen ervoor dat de juiste keuze wordt gemaakt.

7.11 Als gemeente reserveren wij jaarlijks het VT voor de beslaglegger, zodat de inwoner het minste merkt van het beslag en de kosten het laagste uitvallen. Valt het gehele vakantiegeld onder het beslag?

In principe valt het hele vakantietoeslag onder het beslag. Ook als het beslag halverwege het jaar is geëffectueerd. Het vakantiegeld wordt aangemerkt als nabetaling. Dit betekent dat het vakantiegeld vatbaar is voor beslag voor zover het inkomen - in de maanden dat het VT werd opgebouwd – boven de beslagvrije voet uitkomt.

Voorbeeld jaarlijkse afdracht:

Mevrouw Y ontvangt het hele jaar een bijstandsuitkering van €1000,-. De VT is maandelijks 50 euro. Mevrouw heeft een beslagvrije voet van €950,-. Vanaf juni legt de gerechtsdeurwaarder beslag. Het gehele bedrag aan vakantietoeslag valt onder het beslag. In dit geval komt €600,- aan vakantiegeld (12 x €50,-) toe aan de beslaglegger. Ook als het beslag in juli, augustus, september etc. gelegd zou worden, geldt dat de gehele VT ter hoogte van €600,- toekomt aan de beslaglegger.

Voorbeeld maandelijkse afdracht:

Mevrouw Y ontvangt het hele jaar een bijstandsuitkering van €1000,-. De VT is maandelijks 50 euro. Mevrouw heeft een beslagvrije voet van €950,-. Vanaf 3 juni legt de gerechtsdeurwaarder beslag op haar bijstandsuitkering. De gehele €600,- aan VT valt onder het beslag en komt toe aan de beslaglegger. Door de maandelijkse afdracht vanaf juni wordt al 550,- afbetaald (11 maanden x €50,-). In mei krijgt de beslaglegger nog €50,- aan VT als nabetaling (opbouw mei) en de aflossing van die maand (ook 50 euro) dus totaal 100 euro.